XIV. ÉVF. 100. SZAM
Cluj—Kolozsvár, 1931
május 7 Csütörtök
5691 ÉV · 20

Taxa postala platite în numerar No. 224.716-929.

Ara 5 lej

UJ KELET

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Str. Baron L. Pop (volt Brassai ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre . . . . . 600 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra. . . . . 110 lej

KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 10 dollár
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint vétetnek fel

Az Uj Kelet és bán
Cikkeink forrás n
Kéziratok megőrzési

Dr Ramasetter Robert
Budapest
Disztér 11 e 8

Szakadatlanul folynak a kartell tárgyalások Bukarestben

Egyre szélesbedik a kormány választási kartellje

Garoflid és Grigore Filipescu, Bratianu Gheorghe, dr. Lupu és az érdekképviseletek mennek együtt Jorgával. Averescu néppártja önállóan indul a választásokra

Duca kifogásolja, hogy a liberális párt csak a második helyen jelölhet a kormánylistákon

Bucuresti-Bukarest, május 6. (Az Uj Kelet tudósitójától). A választási kartelltárgyalások az összes pártok között szakadatlanul folynak a fővárosban. A mai napról szóló jelentéseinkből már többékevésbé kialakulnak a választásokra induló pártok és kartellek konturjai. Jorga a Duca-féle liberális párttal kötött választási paktumot és pedig megbizható információnk szerint éppen az uralkodó kivánságára. A király ugyanis annak az óhajának adott kifejezést, hogy a Jorga-kormány megfelelő parlamenti többségre támaszkodva kezdje meg müködését. Azzal, hogy Maniu tiz év óta változatlan intranzigenciájával ellenzékbe vonult, meghiusult az a lehetőség, hogy Jorga más irányban kisérletezzék paktumtárgyalásokkal, mert a liberálisokon kivül egyetlen komoly pártja sincs az országnak, amellyel a választások alatt többséget érhetne el. A „nemzeti erők" listája egyébként egyre jobban bővül. Előrehaladott stádiumban vannak a tárgyalások **Bratianu** Györgygyel, dr. **Lupuval** és az agrárligával, valamint Grigore Filipescu Vlad Tepes ligájával is. Egyes értesüléesk arról számolnak be, hogy Duca ellenzi a Bratianu Georgeval létesitendő paktumot, de valószinü, hogy a kormány meg fogja találni a lehetőséget a Bratianu Györgygyel való együttmüködésre.

Önállóan mennek az összes kisebbségi pártok, mig a szociáldemokraták Beszarábiában a Stere-féle „demokrata nemzeti parasztpárt"-tal kötnek választási paktumot. A kormánynak azon tapogatózásai, amelyekkel — legutóbbi jelentések szerint — a kisebbségeket szeretné a kormánylista számára megszerezni, előrelátható an nem vezetnek sikerre és legjobb esetben csak a magyar, illetőleg német párt egy-egy disszidens személyiségét fog sikerülni a kormánynak megnyernie.

Bucuresti-Bukarest, május 6. A Curentul megerősiti a hirt, hogy tegnap este létrejött a választási kartell a kormány és a liberálisok között. A kartell értelmében Ducáék 71 kamarai mandátumot, vagy minden megyében egyet-egyet és 20 szenátori mandátumot kapnak. Természetesen ez nem zárja ki, hogy az érdekképviseletek és különböző testületek reprezentánsai között ne legyenek liberálisok, sőt előreláthatólag tulnyomószámban azok lesznek.

Az UER a kormánylistán

Bratianu Györgygyel tegnap szintén folytak a tárgyalások anélkül, hogy megegyezésre vezettek volna és ma folytatódni fognak. Ugyancsak ma fejeződnek be a Vlad Tepes ligával, Goga erdélyi hiveivel és az Uniunea Evreilor Românival megindult tárgyalások is. Utóbbiakkal a megegyezés teljesen bizonyos tekintettel arra, hogy mindig Ducáékkal haladtak együtt.

Legfelsőbb helyen pártolták a Jorga—liberális kartell?

A Dimineata tudni véli, hogy a kormány és a liberálisok között kartell létrejötte nemcsak Jorga és Duca erre irányuló készségének az eredménye, hanem a legfelsőbb hely szuggesztiójának is. A király ugyanis azt kivánja, hogy az uj kormány parlamentre támaszkodjék, mint azt az alkotmányosság megköveteli.

A lap megjegyzi, hogy ezt csak helyeselni lehet, hiszen az alkotmányosság a parlamentárizmuson alapszik, azonban kétséges, hogy ez a sok párt választási kartelljéből kikerülő többség elég homogén lesz-e ahhoz, hogy a kormánynak biztos alapot nyujtson a kormányzáshoz.

Magyar személyiségekkel tárgyal a kormány?

A kormány kisebbségi személyiségeket is fel akar venni a listájába. A németekkel Brandsch alminiszter tárgyal ebben az irányban, mig Hatiegan Gyula tárcanélküli miniszter bizonyos magyar személyiségek megnyerésére kapott megbizást. Ugyancsak tárgyalások folynak az ukránokkal és a bolgárokkal is.

A Garoflid-féle Liga-Agraraval meg is történt a megegyezés és igy a kormány frontja, tekintettel a Lupuékkal már korábban történt megállapodásra, egyre szélesbedik.

A nemzeti parasztpárt cáfolja azt a hirt, hogy Juniant nem jelölik a párt listáin. A volt igazságügyminiszter a nemzeti parasztpárt gorjmegyei listáján a listavezető.

Egyetemi tanárok elhagyják a nemzeti parasztpártot

A Curentul közli, hogy Ghidionescu, kolozsvári egyetemi tanár kilépett a nemzeti parasztpártból. Itt emlitjük meg, hogy a tegnap közölt kilépés téves volt, amennyiben nem Ghiulea, hanem Giuglea professzor volt az, aki eddigi pártját elhagyta.

Averescu ellenzékben

Bucuresti-Bukarest, április 6. A néppárt végrehajtó bizottsága ma délelőtt ülést tartott Averescu tábornok elnöklétével, aki megnyitó beszédében foglalkozott a parlament feloszlatásának körülményeivel, amelynek a formáját kifogásolta. 1919-ben is feloszlatták a törvényhozást, de csak azután, mikor a kormány meggyőződött arról, hogy nem tud együttmüködni a parlamenttel. S ugyanigy történt 1922-ben, amikor Take Jonescunak szavazott kizalmatlanságot a kamara. Mindkét esetben tehát betartották az alkotmány és parlamentárizmus formáit.

Önálló listával indul a néppárt

A jelenlegi kormány programját nem tartja olyannak, amely kivezethetnek az ország szekerét abból a kátyuból, amelybe az előző kormány bevezette.

A néppárt önállóan megy a választási harcba, megőrizve különállását a holnap számára, amelynek kormánya ebből a pártból fog kikerülni.

Goga mondott ezután hatásos beszédet, amelynek jelszava: Munka és áldozat volt, amit a párt tagjaitól elvár.

Duca kifogásolja Bratianu Georget

Bucuresti-Bukarest, május 6. Szerdán még folytak a tárgyalások a kormány és Ducáék között a választási kartell részleteire vonatkozólag. Jorga, Argetoianu, Duca és Anghelescu között folyt a megbeszélés. Az Adeverul szerint bizonyos nehézséget okoz, hogy tegnap este 80 mandátumot igértek, reggel már csak 71-et helyeztek kilátásba és a liberálisoknak az sem konveniál, hogy mindenütt csak a második helyen szerepeljenek a kormánylistákon, amelyeknek első helyei már be is vannak töltve. Hir szerint Duca csak ugy megy bele a kartellbe, ha Bratianu Györgyékkel nem kötnek egyezséget, viszont utóbbi is ugyanezzel fenyegetőzik Ducáék csatlakozása esetére. Lupu dr. nem akar tulságosan alárendelt szerepet játszani és bizonyos feltételekkel állott elő.

Hivatalos körökben azonban biznak abban, hogy a kartelltárgyalások minden nehézség nélkül befejezést fognak nyerni.

NE KIVÁNJA INGYEN A LAPOT,

mert nekünk is pénzbe kerül

Sürgösen küldje be előfizetési hátralékát az „UJ KELET"-nek

Első izben történik meg, hogy a hagyományos vezércikk cimének helyét egy jel foglalja el. Ez a jel azonban komoly és korszakalkotó jelentőségü esemény szimboluma és többet mond minden frázisnál, minden szónál. Szimboluma annak, hogy a romániai zsidóság egységesen és a fenti jel alatt fog a választásokon az urnák elé felsorakozni. Jelképe annak, hogy a közös tradició ereje, a közös törekvések és közös érdekek felismerésének tudata egyetlen átfogó egészbe kapcsolták össze azokat a zsidó tömegeket, amelyek eddig külön utakon keresték a népi boldogulás lehetőségeit.

Jobban nem is választhatta volna meg jelét az Országos Zsidó Párt, amely ezuttal először jelenik meg önállóan, saját erejére, erkölcsi indokoltságára és politikai szükségességére támaszkodva a politikai élet arénájában. Mit jelképez ugyanis a fenti jel? Egy vonalat, amely összekapcsolja az eddig divergens irányba törekvő köröket. Jelképez egy vonalat, amelyet ma már ezek a körök elhatárolnak. Ezt a vonalat lehet nyujtani, lehet szélesiteni, elszakitani azonban nem. Mert ez a vonal fogja a gazdasági és politikai egyensulyát és létalapját megadni azoknak a köröknek, amelyeknek egybefogója lett az Országos Zsidó Párt.

Tizenegy esztendőn keresztül a legkülönbözőbb utakon kereste a romániai zsidóság gazdasági, kulturális és politikai jogai érvényesitésének lehetőségét. A párizsi békeszerződésekben és az 1923 évi alkotmányban lefektetett kisebbségi jogokért harcolt a romániai zsidóság, hogy ezeken a jogokon belül biztosithassa nyugodt elhelyezkedését az uj államkeretek között s hogy kiharcolja azt a polgári és politikai egyenlőséget, amely nélkül a zsidóság gazdasági léte és kulturális fejlődése a legszomorubb perspektiváknak voltak kitéve. Becsületes jóhiszemüséggel álltunk egy olyan párt mögé, amely a demokratikus eszmék megvalósitását hirdette, mert azt hittük, hogy valóban demokratikus és törvénytisztelő rezsim orvosolhatni fogja sérelmeinket s meg fogja adni számunkra kulturális törekvéseink érvényesülésének s gazdasági prosperálásunknak lehetőségét.

A gyakorlat azt bizonyitotta be, hogy csalatkoztunk jóhiszemüségünkben, hogy hiábavalók voltak azok az energiák, amelyeket mi ezért a pártért felhoztunk. Kiderült, hogy a mi zsidó létünknek ebben az országban néhány megdönthetetlen axiomája van, igy például az, hogy a zsidóság, mint kisebbség csakis egy bátor, megalkuvást nem ismerő és önálló népi politika segitségével harcolhat eredményesen jogaiért. A körülmények kényszerito ereje találkozott az egyes országrészek zsidó vezetőinek ama őszinte óhajával, hogy tömör, kompakt egységben fogják össze a szétszórtan, kellő sullyal nem rendelkező s is érvényesülni sem tudó zsidó erőket.

Az erő, a politikai erő az egységben és a szervezettségben van. Nem hatalmi politikát akarunk mi csinálni, de meg akarjuk védeni a bészerződésekben s az alkotmányban lefektetett, de nem biztositott jogainkat, küzdeni akarunk az elnyomás ellen és harcolni akarunk a zsidóság jobb, gazdasági és szociális létéért. Ez pedig csak ugy lehetséges, ha nem mint politikai pártok vazalusai, hanem, mint kötelességüket tudó, de ugyanakkor jogaikért is harcoló állampolgárok jelenünk meg a politikai fronton.

Ebből a szempontból az Országos Zsidó Párt megalakulása a romániai zsidóság politikai emancipációját jelenti.

A fenti jel pedig ennek az emancipációnak élő, eleven sziboluma. Ebben a jelben össze van süritve a mi tiltakozásunk, a szenvedések, a brutális és nem brutális elnyomás ellen egyaránt s össze van süritve a mi törhetetlen elhatározásunk, hogy igazságunk s erkölcsi erőnk tudatában harcoljunk törvényes jogainkért. Nem lehet kétséges ennek a harcnak a kimenetele, bárhogyan is végződjék annak első etapja.

Kideritetlen maradt az apahidai gyilkosság rejtélye

A vád koronatanuja által felmutatott revolvergolyó mentette meg a börtöntől Papp Bélát, az apahidai gyilkosság vádlottját

Dr. Kernbach Gyula törvényszéki orvosszakértő vallomása döntötte el a pert. Papp Bélát azonnal szabadlábra helyezték

Fegyvertartás vétségéért 5000 lejre itélték, de ez ellen is fellebbezett Papp Béla

Cluj-Kolozsvár, május 6. (Az Uj Kelet tudósitójától.) A kolozsvári törvényszék szerdán délelőtt zsufolt tárgyalóterem feszült érdeklődése mellett tartotta meg az apahidai gyilkosság főtárgyalásának utolsó ülését. Részletesen ismertettük olvasóink előtt ezt a gyilkosságot, mely rendkivül rejtélyes körülményeivel egyike a román kriminológiai egyik legérdekesebb eseteinek. **Brebán** Péter apahidai mészárost polgári esküvőjére következő éjszakán gyilkolta meg az ismeretlen tettes. A kolozsvári rendőrség nyomozása Papp Bélában vélte felfedezni a gyilkosság elkövetőjét, akit letartóztattak. Papp ellen sulyos terhelő vallomások hangzottak el, azonban a nyomozás egyetlen pozitiv bizonyitékot sem tudott produkálni ellene. A tárgyaláson végül egy különös véletlen végképpen Papp malmára hajtotta a vizet: Vickiné, a meggyilkolt anyósa, mint a vád koronatanuja, felmutatott egy revolvergolyót, amelyet a falban talált és amelyről feltételezte, hogy Papp Béla revolveréből való. A törvényszék elnöke azonnal megpróbálta a talált golyót Papp lefoglalt revolverébe beilleszteni, de meglepetéssel konstatálta, hogy a golyó egyik revolverbe sem illik.

A rendőrigazgató alátámasztja a vádat

Ilyenformán mindenki a legnagyobb érdeklődéssel várta a tárgyalás befejező napját, amelyre a vád Drăghiciu Aurel rendőrigazgatót, a védelem pedig dr. Kernbach orvosszakértőt idézte be tanukként. Drăghiciu igazgató vallomásában indokolni igyekezett a rendőrség által foganatositott letartóztatást. Elmondotta a gyilkosságnak már ismert körülményeit, majd hangsulyozta, hogy Papp Béla ellen sok terhelő bizonyiték merült fel. Elsősorban az tünt fel a nyomozóhatóságoknak, hogy Papp Béla szerelmi ajánlatokkal ostromolta Brebán menyasszonyát. Ezért támadt az a gyanu, hogy Papp Béla szerelmi féltésből gyilkolta meg Brebant. A nála talált revolverek és az a különös véletlen, hogy Papp Béla hivatlanul is megjelent Apahidán az esküvő napján, a rejtélyes éjszakai hazautazás, arra a feltétlen meggyőződésre vezették a rendőrhatóságokat, hogy a gyilkosságot csak Papp Béla követhette el.

A törvényszéki orvosszakértő perdöntő vallomása

Dr. Kernbach törvényszéki orvosszakértő volt a következő tanu, aki vallomásában perdöntően szilárditotta meg Papp Béla helyzetét. Kernbach dr. ismertette a boncolás eredményeit. Elmondotta, hogy Breban holttestében két különböző revolverből eredő golyót találtak. A két golyó közül egyik sem illik be Papp Béla revolvereibe és egészen bizonyos, hogy nem ezekkel a revolverekkel ölték meg Breban Pétert.

Az ügyész tiltott fegyverviselésért is vádat emel

A bizonyitási eljárást ezzel be is fejezte a törvényszék és az elnök dr. Biriescu vezetőügyész helyettesnek adta át a szót. Biriescu dr. beszédében főleg feltevésekre támaszkodva kérte a vádlott elitélését. A felmerült gyanuokok szerinte eléggé bizonyitják a vádlott bünösségét a gyilkosság elkövetését illetőleg. Az ügyész tiltott fegyverviselés és fegyverrejtegetés vádjával is kérte Papp Béla elitélését.

„Feltevéseken nem épülhet fel egy gyilkossági vád"

Dr. **Saragea,** a magánvád képviselője 80.000 ezer lejes kártéritési összeg megitélését kérte. Ezután dr. Nistor Virgil védőügyvéd emelkedett szólásra, aki egyórás beszédében bizonyitotta a vád tarthatatlanságát. Hangsulyozta, hogy Papp Béla ellen egyetlen pozitiv bizonyiték sem merült fel és a vád pusztán feltevéseken épül, amelyeket nem lehet komoly vádpontoknak tekinteni. Magában az az állitás, hogy Papp Béla ajánlatokat tett volna Breban menyasszonyának, nem elég még feltevésnek sem, annál is inkább, mert Papp ezt tagadja és csak az asszony vallja, hogy Papp közeledett feléje. Az a tény, amit dr. Kernbach orvosszakértő tárt fel a törvényszék előtt azzal, hogy a holttestben talált golyók egyike sem illik Papp Béla revolvereibe, a vád összes feltevéseit megdönti. Ugyancsak nem áll fenn az a vádpont sem, hogy a vádlott fegyvert rejtegetett. Papp fegyvereket javitott és ezért találtak nála három használatlan állapotban lévő revolvert. Végeredményben a vádlott felmentését kérte, mert semmi néven nevezendő bizonyiték nincs bünössége mellett.

A törvényszék fél tizenkettőkor vonult tanácskozásra vissza és tizenkettőkor már kész is volt az itélet. A törvényszék felmentette Papp Bélát a gyilkosság vádja alól, de elmarasztalta fegyvertartás vétségében és ezért ötezer lej pénzbirságra itélte. Az itélet indokolásában az elnök kifejtette, hogy Papp Béla ellen a vád nem produkált elegendő bizonyitékot. Az a körülmény, hogy a gyilkosság napján Papp Apahidán tartózkodott, nem elegendő és az sincs bizonyitva, hogy Papp Béla szerelmi ajánlatokkal ostromolta volna Breban Péter menyasszonyát. Végül dr. Kernbach Gyula vallomására hivatkozik az indokolás. Ez a vallomás nyilvánvalóvá tette, hogy Papp Béla nem követte el a tettet. Beigazoltnak vette aazonban a törvényszék a fegyverrejtegetés vádját és ezért ebben a vétségben elmarasztalta a vádlottat.

Mindenki fellebbez

A vádlott az itéletnek a fegyvertartásra vonatkozó pontja ellen fellebbezést jelentett be. Saragea a magánvád, Biriescu ügyész a vád nevében jelentett be felfolyamodást.

Németországban megszámozták az összes városokat és falvakat

Berlin, május 6. Amerika egyes városaiban, igy Newyorkban is az utcákat nevek helyett számokkal jelölték meg. A német kormány most erre rá duplázott és megszámozta az összes városokat és falvakat. Ezentul például minden postahivatal tudni fogja, hogy a német főváros az 1-es számot kapta és Berlin helyett elég az 1-es számot irni a cimzésnél. Természetesen egyelőre a számozás tisztán a posta és a vasut házihasználatára készült. Nincsen azonban kizárva, hogy a belföldi forgalomban később bevezetik, ha a belső használatban beválik.

A számozás olyan módon történt, hogy minden esetben azonnal megállapitható az illető község fekvése.

Németországot ugyanis kilenc kerületbe osztották fel. Ha például egy község száma 3-mal kezdődik, ugy ennek a községnek a Ruhrvidéken, Westfáliában kell feküdnie. Minden kerület viszont kilenc körletre oszlik. Igy például a 32-es szám a harmadik kerület második körletének főhelyét: Dortmundot jelzi. A kisebb falvak jelzése négy- és öttagu számokból áll.

Hogyan folytatja müködését Hompola József ur, Budureasa község teljhatalmu jegyzője

Az egész község lakossága a rabbiátus jegyző áthelyezését kéri

Beius-Belényes, május 6. (Az Uj Kelet tudósitójától.) A belényesi járáshoz tartozó községek zsidó lakosságát hónapok óta Budureasa község jegyzőjének viselt dolgai tartják izgalomban. A jegyző, névszerint *Hompola* József egyike a vidék legellenszenvesebb alakjainak, aki durvaságaival és leplezetlen antiszemitizmusával méltán irányitotta magára a vidék gyülöletét. Legujabb botrányát a jegyzői irodában müködő fiatal községi irnokkal kapcsolatban rendezte. Ez a zsidó fiatalember hét hónapja müködik községi irnoki minőségben, a lakosság közmegelégedésére. Hompola József urnak azonban családi érdekei füződtek ehhez az álláshoz, amennyiben egyik sógornőjét akarta községi irnoknak minősittetni. Április 15-én felmondott irnokának. A fiatalembernek három havi fizetése járt, amit ő kért is. A jegyző azzal válaszolt, hogy perelje be a közjegyzőséghez tartozó községek primárjait, mert ő neki nincsen miből fizetnie.

Az állásból törvénytelenül eltávolitott fiatal irnok elhagyta hivatalát és pár napig türelemmel várta, hogy hátha a jegyző meggondolja a dolgot és igy is kifizeti a felmondási időt. A jegyzőnek azonban ennél kisebb gondja is nagyobb volt. Végül a nélkülözések közepette élő fiatal tisztviselő, akinek se szülei, se testvérei nem élnek, tiszteletteljes hangon ajánlott levelet irt a jegyzőnek, amelyben megkérte, hogy elmaradt három havi fizetését utalja ki számára.

Hompola jegyző ur azonban, amikor a postás kézbesitette az ajánlott levelet, felismerte a boritékon volt irnokának irását és megtagadta a levél átvételét. Az irodai személyzet előtt kijelentette, hogy községéből eredő levelet postán nem fogad el, ha valakinek valami ügye van, keresse fel hivatalában.

Az irnok erre kénytelen volt személyesen felkeresni a jegyzőt. Alig ismételhette meg azonban kérését, Hompola kiutasitotta a hivatalból, majd, mert ez nem távozott azonnal, arculütötte. Ezután magához hivatta az irnok lakás és kosztadóját, aki a község italmérési jogának bérlője és meghagyta neki, hogy 24 órán belül távolitsa el a lakásából, mert máskülönben vele, a jegyzővel gyülik meg a baja.

A községben és a környéken Hompola müködése és különösen legutóbbi botránya általános felháborodást váltottak ki. A basáskodó jegyző azonban nem ijed meg a közhangulattól. Teli szájjal dicsekszik, hogy ő Popoviciu vármegyei prefektus tegező barátja, aki nem fogja jó barátját holmi panaszokért kitenni az állásából. Most, hogy a kormányválsággal uj prefektus vette át Popoviciu székét, az egész község lakossága várja, hogy, Hompolát megérdemelt felfüggesztése elérje.

— **Lengyelországban sulyos börtönbüntetésre itéltek egy sikkasztó századost.** Varsóból jelentik: A hadbiróság Skwierczynszki századost, a vezérkar egykori hirszerzőjét, sikkasztások és más visszaélések miatt lefokozásra és ötévi szabadságvesztésre itélte.

— **Véres szerelmi drámát rendezett a pontatlanul fizető budapesti szobaur.** Budapestről jelentik: Az elmult éjszaka véres szerelmi dráma történt özv. Varga Sándorné Podmaniczky ucca 65. szám alatti lakásán. A fiatal özvegyasszony fivérével együtt lakott, egyik szobáját szorult anyagi viszonyai miatt kénytelen volt albérletbe kiadni Kressl József villamos szerelőnek. Kressl az özvegyet állandóan szerelmével üldözte, viszont lakbért nem fizetett, mire özv. Vargáné rendőri segédlettel eltávolitotta a lakásból. Tegnap este kapuzárás előtt a kilakoltatott szerelmes elrejtőzött az özvegy lakásán és az éjszaka folyamán revolverével előbb két lövéssel az asszonyt terítette le, majd önmaga ellen fordította a fegyvert. A hajnal felé hazatérő Mészáros Imre, az asszony fivére megrémülve látta a szoba padlóján eszméletlenül fekvő két véres alakot, azonnal mentőkért és rendőrért telefonált. Mire a segitség megérkezett, Kressl Józsefben már nem volt élet, Vargáné állapota is sulyos.

A nő születési bizonyitványa az arca!

Bájos, üde, hamvas fiatalos lesz, ha arcát Dr. BIRÓ-féle

Havasi Gyopár Crém-

mel ápolja.

Szappan, mosdóviz fokozza a hatást!

Kapható minden gyógyszertárban, drogériában és illatszertárban

Szereti-e az igazán szép, izgalmas, de minden izében müvészi filmet? Ha igen, akkor nézze meg okvetlenül a

TALU, ÉSZAK CSALÓGÁNYA

cimü hatalamas hangosfilmet a Magyar Szinház Mozgóban. Ebben a filmben érdekfeszitő mese, zseniális rendezés, megkapó muzsika egyesül a tökéletes technikával. A jéghegyek és aranyásók birodalmában a fajok nagy küzdelme folyik a szerelemért és az aranyért.

Leonore Ulricban izgató szépségü szinésznőt ismer meg. El. Brendelt pedig régen szivébe zárta már, hiszen sosem fogja elfelejteni, amit ez a kitünő szinész a Remarque-filmben produkált. A Talu előtt hangos pótkép és hangos Fox-hiradó!

Ma, csütörtökön, kivételesen d. u. 3, 5 és 7 órakor. Egyébként azonban este kilenckor is mozielőadás van.

„OLLA" GUM..?

a világmárka megóvja Ont a nemi betegségektől.

Folyik a vádlottak kihallgatása a nagy kommunista perben

Salamon mindent magára vállal, a többi vádlottak állitólag nem tudták, milyen célból szállitják a kémanyagot

Az elnök szellemes megjegyzései állandó derültségben tartják a tárgyalóterem közönségét. Hruza Ferenc nehány felvételért huszezer lejt kapott a szovjettől

Cilly Auslander: „Nem tudtam, hogy kémszervezet számára dolgozom"

Bcuresti-Bukarest, május 6. (Az Uj Kelet tudósitójától.) Változatlan érdeklődés mellett folyik a kommunista per tárgyalása Bukarestben, melynek során most már a per mellékvádlottainak kihallgatására is sor kerül. „Mellékvádlottak" olyan értelemben, hogy ezek csak végrehajtói voltak a kémszervezet igazi vezéreinek és némelyek anélkül teljesitettek kém szolgálatot, hogy tudták volna, milyen célokat szolgálnak müködésükkel. Az első kérdést Varzaru őrnagyhoz intézi Turbatu ezredes, királyi ügyész arra vonatkozólag, hogy milyen információkat kapott a második adminisztrációs zászlóalj parancsnokától, Caian ezredestől. A vádlott azt állitja, hogy szolgálati célokra dolgozatot készitett és ahhoz kellettek neki bizonyos adatok. Ezután Kaschler vádlottat hallgatják ki. A személyi adatok felvétele után Kaschler a következő feleleteket adja az elnök kérdéseire:

„Soha nem láttam Dobrogeanu Ghereat"

Elnök: Miért tartóztatták le?

Vádlott: A sziguranca ügynökei letartóztattak, azt állitva, hogy részt vettem **Dobrogeanu** Gherea bankettjén, akit soha életemben nem láttam.

Elnök: Hol tartóztatták le?

Vádlott: Az uccán, annak ellenére, hogy a sziguranca ügynökei azt állitják, hogy a törvényszéken történt a letartóztatásom. Soha életemben nem voltam a törvényszéken.

Elnök: Ismeri Cumpant? (Cumpan Kaschler letartóztatása után interveniált érdekében a szigurancán.)

Vádlott: Igen.

Elnök: Mit tett, amikor letartóztatták?

Vádlott: Megkértem Cumpant, hogy érdeklődjék letartóztatásom okairól.

„Nem kaptam pénzt"

Elnök: Mi történt az intervenció következtében?

Vádlott: A 31-es kalafati gyalogezred kaszárnyájába szállitottak és szabadlábra helyeztek.

Elnök: Ismeri Averbuchot?

Vádlott: Nem.

Elnök: Kapott pénzt?

Vádlott: Nem.

Turbatu királyi ügyész: Tudjuk, hogy 14 ezer lejt kapott Salamontól.

Vádlott: Egy banit sem kaptam.

Elnök: Hogy magyarázza azt, hogy ezzel az összeggel meg van terhelve a kimutatásokban?

Ezt az összeget Feinboim Sárának adtam...

Vádlott: Vagy másvalaki szerepelt „Mira" néven, amelyet nekem tudtom nélkül adtak, vagy pedig a pénzt másvalaki inkasszálta be.

Elnök: Mondja meg Salamon ur, miért ajánlott fel 14 ezer lejt Kaschler szabadlábra helyezéséért, ha amint ezt állitják, ő nem is vett részt a mozgalomban?

Salamon: Ezt az összeget Feinboim Sárának adtam, hogy ezáltal is kifejezzem elismerésemet a szolgálatokért, amelyeket nekem tett.

„Miért ne kaptam volna"?

Ezután Kalisch kihallgatását kezdi meg az elnök. Kalisch kapott állitólag 14 ezer lejt Salamontól azért, hogy Kaschler szabadlábrahelyezését kieszközölje. Kalisch protekciós ember és különböző intervenciókat eszközölt ki a letartóztatottak érdekében. Az elnök kérdéseire kacagtató válaszokat ad.

Ügyész: Kalisch ur, kapott maga tizennégyezer lejt?

Kalisch: Kaptam. **Miért ne kaptam volna.** (Derültség).

Ügyész: Mikor Kaschlert szabadlábra helyezték és maga semmit nem tudott tenni az érdekében, mit közölt Mannhofferrel?

Kalisch: Soha életemben nem beszéltem ezzel a szélhámossal.

Elnök: Miért könnyelmüskődik a jelzőkkel? Arra spekulál, hogy a vádlott nincs itt?

Kalisch ujra humorizál és fenntartja, hogy Mannhoffer egy szélhámos.

„Tanitsa logikára a kémjeit"

Hulfin Simon kihallgatásánál a vádlott többszörös ellentmondásba keveredett. Elmondta, hogy kapott pénzt Kollertől és Averbuchtól, de csak kölcsönképpen. Száz-kétszáz lejes kölcsönök voltak ezek.

Elnök: Mikor a fővárosba jött, hol lakott?

Vádlott: Butorozott szobában.

Elnök: Hogy lehet ez? Koller száz-kétszáz lejeket adott kölcsön magának és maga itt Bukarestben mégis költséges életmódot folytatott.

Salamon ur, nem gratulálok magának...

Vádlott: Hazulról kaptam pénzt.

Elnök: Furcsa ellentmondás. Salamon ur nem gratulálok magának a kémjeihez. Nincs bennük semmi gavalléria. Hogyha még egyszer az életében alkalma lesz kémeket szervezni, utasitsa őket logikavizsgára.

Jelentéktelen tanuvallomások után **Hruza** Ferencet hallgatta ki a hadbiróság, aki az aviatikánál mint fényképész müködött és fontos fényképeket szolgáltatott be Salamonnak.

Néhány fénykép — 20 ezer lej

Hruza elmondja, hogy néhány petróleum szondáról adott át felvételt, majd felvételeket készitett a repülőtér hangárairól. Kijelenti, hogy nem tudja, milyen célokra kellett a fénykép.

Elnök: Mennyit kapott a felvételekért?

Vádlott: Huszezer lejt.

Elnök: Nem tünt fel különösnek ön előtt, hogy milyen horribilis összeget kapott a felvételekért?

Vádlott: De igen és azonnal feljelentést is tettem.

Salamon kijelenti, hogy azért honorálta ilyen bőkezüen Hruzát, mert tudta, hogy fontos szolgálatokat tehet a kémszervezetnek. Mindenáron meg akarta őt szerezni magának.

A „kémiai szaktanácsos" semmit nem tud

Cilly **Auslander** a következő vádlott. Kistermetü, rövidlátó, egészen igénytelen külsejü nő. A bécsi egyetem kémiai doktornője.

Elnök: Nem tudományos karrierre készült?

Vádlott: De igen. Előbb egy radauti sörgyárban dolgoztam, majd egy bécsi tisztitóintézetbe léptem be.

Elnök: Hol ismerkedett meg Salamonnal?

Vádlott: Itthon. Szüleimet akartam meglátogatni és Winter ur Bécsben megbizott, hogy egy jegyet és egy levelet adjak át Salamonnak.

Elnök: Tudta maga, hogy mit csinál ez az ur Bécsben?

Vádlott: Nem.

Elnök: Miből tartotta fenn magát Bécsben?

Vádlott: Kaptam pénzt hazulról és dolgoztam Winternél.

Elnök: Tudja, mit dolgozott Winter?

Vádlott: Nem. Hetenként két-három oldalt gépeltem.

Elnök: És mit irt?

„Minden, amit irtunk, távol állt tőlem"

Vádlott: Erre nem tudok visszaemlékezni. Egészen összefüggéstelen dolgok voltak, amelyekből nem értettem semmit.

Elnök: Nem volt az az érzése, hogy kémszervezetnek dolgozik?

Vádlott: Nem. Arra se gondoltam, hogy valami tiltott dolgot végzek.

Ügyész: Nem vette észre, hogy katonai aktákat gépelt, amelyek Romániára vonatkoztak?

Winter mondta...

Vádlott: Minden, amit irtunk, annyira távol állt tőlem, hogy nem tudom miről volt szó benne.

Ügyész: Bécsben magát Liza néven is ismerik?

Vádlott: Nem.

Ügyész: Miért küldött akkor Bukarestből Liza álnéven táviratot?

Vádlott: Winter ur a bécsi pályaudvaron azt mondotta nekem, hogy a táviratot bármiképpen jelezhetem, csak a nevemen nem. Romániában adtam számot arról, hogy valami gyanus van a dolog mögött.

Véres uccai harc egy kilakoltatás miatt Berlinben

Lázadás az Agglegényotthonban. A renitens lakó és 400 társa sortüzzel fogadta a rendőröket

Berlin, május 6. Berlin északi részében a Brunner-platzon agglegényotthon áll, melynek egyik lakójának az Otthon felmondott, minthogy az már féléve nem fizet házbért. A lakó május elsején nem volt hajlandó kiköltözni, mire az Otthon vezetősége rendőri segédlettel akarta a renitens lakót kilakoltatni. Mire a rendőrök megérkeztek, a lakó lakásában elbarrikadirozta magát és az Otthon vele szolidáris lakóival egyetemben kőzáporral fogadta a megérkező rendőröket. Csakhamar parázs közelharc fejlődött ki a rendőrök és az Otthon lakói között és az általános verekedésben néhány perc leforgása után már közel négyszáz személy vett részt. Ólombotok, gumibotok és revolverek kerültek elő, a rendőrök megtörték az ellentállást, a renitens lakó azonban lakásába zárkózott és az ajtón keresztül valóságos sortüzzel fogadta a rendőröket, kik közül többen sulyosan megsérültek. Végül is sikerült a rendőröknek a lakás ajtaját betörni, ebben a percben a lakó kést rántott és átvágta ütőereit. Mire az azonnal előhivott orvos megérkezett, a szerencsétlen lakó kiszenvedett.

A hosszufalui csendőrőrmester kommunista-gyanusnak találja a pészachi hagadát

Goldstein Vilmos nagybányai cionista esete a hosszufalui csendőrőrmesterrel

Baia-Mare-Nagybánya, május 6. (Az Uj Kelet tudósitójától). Hosszufalu községben egy községi csendőrőrmester zseniális „kommunista leleplezést" eszközölt, amelynek során két és félórai kihallgatás keserveit ismertette meg Goldstein Vilmossal, a nagyváradi Zeire Mizrachi központ köruton levő megbizottjával. Goldstein május 3-án délben Hosszfalura utazott ki, ahol a dési érvényes körutazási jegyét az állomásfőnöknél lebélyegeztette. Innen kocsin Nagysomkutra utazott át, de mert ott semmit nem tudott elvégezni, gyalog visszasétált Hosszufalura. Itt az uccán találkozott a csendőrőrmesterrel, aki előtt fölötte gyanusnak tünt fel Goldstein Vilmos. Bevitte hát a csendőrségre és ott mindenképpen be akarta bizonyitani, hogy Goldstein kommunista.

Elsősorban tüzetes motozás alá vette a szervező munkában járó cionista fiatalembert. Talált is Goldsteinnál egy felhivást a naptárreform ellen Fuchs Benjamin aláirásával. A csendőrőrmester megállapitotta, hogy az éppen olyan tiltott dolog, mint a nazarénus vallás. A motozás még néhány szenzációs leletre vezetett. Goldstein ugyanis propagandautjára magával vitt néhány példányt a Zeire Mizrachi folyóiratából, a Darkénuból. Egy csomó KKL naptár, valamint KKL és KH propaganda füzeteket is „felfedezett' a csendőrőrmester ur. Hosszas vallatás után meg akarta állapitani, hogy Goldstein utazási költségeit egy titkos szervezet finanszirozza. Gyanusnak találta és keresztkérdések özönével akarta megvilágitani azt, hogy miért utazik Goldstein kedvezményes körutazási jeggyel. Goldstein az állomásfőnökhöz utasitotta, aki megmagyarázta neki, hogy ez a „kedvezmény" mindenkinek jár.

A Darkénu pészachi számában a vezércikket kommunista-gyanusnak találta, mert szabadságról van benne szó. Sőt. A Hagadából egy idézet! „Ma rabszolgák vagyunk, de holnap szabadok!"

A csendőrőrmester előtt nyilvánvaló volt, hogy ez csak egy kommunista jelszó lehet. Goldstein többszörösen is tiltakozott a vexálás ellen és hangsulyozta, hogy csak törvényesen elismert cionista csoportokkal tárgyal. A csendőrőrmester ezután azt kifogásolta, hogy a Darkénu és a propaganda könyvek miét nincsenek cenzurázva. A csendőrőrmester ugyanis nincs informálva arról, hogy Romániában két és féléve nincs cenzura. Végül két és félórai kihallgatás után azzal bocsátotta el Goldsteint, hogy a cionista propaganda el van tiltva Romániában és ha még egyszer Hosszufalura jön anélkül, hogy prefektusi engedély lenne a kezében, le fogja tartóztatni.

Goldstein Vilmos esete kiabálóan mutat rá arra a kétségbeejtő tudatlanságra, a melyben a rendfenntartó közegek vidéki szervei élnek. Ugylátszik, hogy a hosszufalui csendőrőrmester tudatlansága mellé még nagyfoku tulbuzgóság is járul, ami semmiesetre sem lehet kellemes azoknak az utasoknak számára, akik köz-, vagy magánügyben látogatják meg az erdélyi falvakat.

A próféta gyermek
Edmond Fleg megrázó zsidó regénye
Ára 100 lej és portó
KAPHATO AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYABAN

Női, férfi ruhákat szintelenit, fest tisztit CZINK, Cluj

Az erdélyi cionista ifjuság felsorakozik az Országos Zsidó Párt mögött

A cionista ifjuság manifesztuma

Cluj-Kolozsvár, május 6. (Az Uj Kelet tudósitójától). Szerdán érkeztek vissza Bukarestből az Országos Zsidó Párt erdélyi vezetőtagjai és szerda este nyomban összeült az erdélyi tartományi tagozat végrehajtó bizottsága, amely meghallgatta a kiküldött delegátusok referátumát az O. Zs. P. bukaresti alakuló gyüléséről. A végrehajtó bizottság a referátumok elhangzása után megvitatta a választási propaganda és a szervezés munkájának módozatait.

A Zsidó Párt, amely harmónikus egységbe foglalta az ország zsidóságának minden árnyalatát, most uj szinnel bővült ki. Tulajdonképpen nem egy uj szinről van most szó, hanem egy természetszerüleg hozzátartozó szin erősebb kihangsulyozásáról: **a zsidó ifjuság megmozdulásáról.**

A zsidó ifjuság képezte és képezi ma is a mindenkori zsidó jövő zálogát. Ez az ifjuság az egész zsidó szellemi életnek és a zsidó szolidaritásnak az avantgárdája.

A kolozsvári zsidó intellektuális ifjuság proklamációt bocsátott ki, amely bejelenti, hogy az ifjuság magáévá teszi a zsidóság saját erejére támaszkodó politikai szervezkedését és részt kér magának az Országos Zsidó Párt munkájában. A kolozsvári zsidó ifjuság proklamációját, amely kétségtelenül az egész zsidó ifjuság véleményét tükrözi vissza, itt adjuk:

„Az Országos Zsidó Párt megalakulását a zsidó ifjuság örömmel üdvözli, mert az összes zsidó erők összefogásában és a zsidó szolidaritás megnyilatkozásában megtalálni véli azt a keretet, amelyen belül érdekei hathatósan megvédhetők, ideáljai és a törekvései pedig könnybben megvalósithatók lesznek.

A zsidó ifjuság ennek megfelelően aktiv részt kér magának a Zsidó Párt munkájából és kivánja, hogy a párton belül biztosittassék számára a munka és az együttmüködés lehetősége. Átérezve annak szükségességét, hogy a zsidóság megfelelő képviselethez jusson a parlamentben, amely képviselet a zsidó ifjuság és különösképpen a zsidó diákság érdekeit is hathatósan előmozdithatja, szükségesnek tartjuk a párt ifjuságí szekciójának sürgős megszervezését. Kivánatosnak tartjuk, hogy a zsidó diákság és a zsidó ifjuság minél szélesebb rétegei bevonassanak ebbe a munkába, ugyanakkor pedig természetesnek találjuk, hogy a zsidó ifjuság reprezentánsai a megfelelő helyet foglalják el az ifjuságí szekción keresztül a párt vezetőségében, hogy ily módon is biztosithassák érdekeik előmozditását és azoknak a párt programjába való beiktatását".

A felhivást dr. **Dénes** László, az Akademith Barisszia elnöke, **Köppich** Ferenc, a Diákmenza elnöke, **Kasztner** Rezső, **Danzig** Hillél, **Ernster** Sáje és **Klepner** Ferdinand, a Diákmenza főtitkára irták alá.

*

A kolozsmegyei párttagozat vezetősége

Tegnapi tudósitásunk folytatásaképpen az alábbiakban közöljük a kolozsmegyei párttagozat vezetőségének névsorát:

Elnök: Dr. Kertész Jenő.

Ü. v. alelnök: Dr. Weisz Jenő.

Hivatalból tagok: A központi tartományi vezetőség és a végrehajtó bizottság tagjai.

Választmány: Ausländer Lajos, Bergner Dezső, Boros Bernát, Boschán Géza, Czodik Jenő, Czodik Jenő, Deutsch Lipót, dr. Erzmann Béla, Farkas Ernő, Finkelstein Alfréd, Fischer Ernő, Fischer Kálmán, dr. Glasner Izsák, dr. Goldner Mihály, Gottlieb Lajos, Grün Sándor, Grünwald Géza, Hermann Samu, Kertész Márton, Klein Elijáhu, Léb Jenő, Léb Ödön, Lichtmann Aladár, Moskovits Vilmos, Nagy Samu, Nagyfaludi Nándor, Nimberger Ernő, Öhlbaum Áron, Peller Lajos, dr. Pollák Sándor, Rados Manó, Ritók Lajos Roóz Izsák, Rosenfeld Ármin, Rózsa Mór, dr. Schreiber István, Schwartz Miklós, Schwartz Sándor, Sebők Elek, Sipos Jenő, Schwartz Ignác, dr. Spitzer József, Steiner János, dr. Vass Zoltán, Weinberger Nándor, Weisz Kálmán, Wohl Sámuel, dr. Weisz Oszkár.

Az erdélyi tartományi tagozat fegyelmi bizottsága a következőképpen alakult meg: Boskovits József, dr. Brunner Sándor, Farkas Ernő, Farkas Izsó, dr. Fenichel József, Gottlieb József, Gyárfás Ede, Herskovits Imre, Devecseri Emil, dr. Ligeti Sándor, dr. Pollák Sándor, Ritók Lajos.

A francia lapok elfogadhatatlannak minősitik az olasz tengerészeti jegyzéket

Ma és holnap nagy külpolitikai vita lesz a fuancia kamarában

Párizs, május 6. Doumergue elnöklete alatt ma kormánytanács volt, amelyen Briand ismertette a törvényhozásban a külpolitikai helyzetre vonatkozó interpellációkra adandó válaszát. A kamara és a szenátus a husvéti szünet után ma délután megkezdte uj ülésszakát. Briand kivánságával ellentétben a törvényhozás külpolitikai vitája nem marad az elnökválasztás utáni időre, hanem csütörtökön és pénteken lesz napirenden. 10 interpelláció fog elhangzani. A mai ülésen ugy a kamara, mint a szenátus szimpátiatüntetést rendezett a spanyol köztársaság mellett és az ülésből táviratilag üdvözölték a köztársasági kormányt.

Párizs, május 6. A Quai d'Orsay megkapta az olasz tengerészeti jegyzéket, amely nagy vonásaiban egyezik az angol jegyzékben kifejezésre juttatott állásponttal.

A lapok elfogadhatatlanoknak jelzik a jegyzékben foglaltakat. Hangoztatják, hogy a háboru előtt Franciaország flottája 350 ezer tonnával volt erősebb az olasznál s nem lehet ezt a kérdést olyan radikálisan megoldani, hogy egy-két év alatt százezer tonnára s még kevesebbre szálljon le a francia-olasz diszparitás.

Megérkezett Kolozsvárra Jabotinsky Vladimir

Kolozsvár zsidósága méltó keretek között fogadta a kiváló cionista vezért, aki ma este tartja meg a nagyszabásu előadását

Cluj-Kolozsvár, május 6. (Az Uj Kelet tudósitójától.) Ma délután fél hétkor Kolozsvárra érkezett Vladimir **Jabotinsky** a Cionista Revizionista Világunió illusztris elnöke. Jabotinsky kolozsvári látogatása elé városszerte nagy érdeklődés nyilvánult meg és a kiváló cionista vezér fogadására Kolozsvár zsidóságának szine-java jelent meg a pályaudvaron.

A pályaudvaron elsőnek dr. **Fischer** József, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke, majd dr. **Marton** Ernő alpolgármester üdvözölte Jabotinskyt, aki meleg szavakban mondott köszönetet a lelkes fogadtatásért. A WIZO hölgyei virágcsokrot nyujtottak át Jabotinskynek, aki a pályaudvarról, a Brith Trumpeldor diszes uniformisba öltözött gárdájának sorfalai között vonult be az első osztályu váróterembe, ahol a testületek kiküldöttjei sorakoztak fel. Amikor Jabotinsky markáns alakja megjelent a váróterem küszöbén, dörgő heddádkiáltás fogadta a revizionista vezért. Itt. **Fischer** Lipót, a Zs. N. Sz. kolozsvári helyicsoportjának elnöke üdvözölte Jabotinskyt és azon reményének adott kifejezést, hogy kolozsvári látogatása hozzá fog járulni az itteni cionista mozgalom ujjáépitéséhez. Ezután **Fischer** Ernő, a revizionisták nevében üdvözölte Jabotinskyt.

A pályaudvaron történt impozáns fogadtatás után az autók sorától követve a New-York szállodába hajtatott Jabotinsky, ahol dr. **Fischer** József és dr. **Marton** Ernő látogatását fogadta.

Este fél tiz órakor a WIZO teastélyén vett részt Jabotinsky, amelynek keretében rendkivül érdekes előadást tartott.

Ma este 9 órakor a kolozsvári Magyar Szinházban nagyszabásu előadást tart a revizionisták vezére, aki a zsidóság egyik legnagyobb szónoka.

Jabotinsky életrajza

Ma este egy olyan férfiu fog beszélni Erdély fővárosának zsidó közönsége előtt, akinek az élete és multja valóságos misztérium a világ zsidósága számára: Jabotinsky Wladimir, az ujkori zsidó történelem egyik legérdekesebb és legmarkánsabb alakja. Erdélyben és általában mindenütt ugy ismerik Jabotinskyt, mint a mai cionista politikának azt a vezetőegyéniségét, aki körül talán a legtöbb harc zajlik. Az angol kormányok éppugy, mint az óriási arab világnak a multban is sok leszámolni valója volt és van ma is Jabotinskyvel. Különösen a brit birodalmat jelenleg kormányzó angol munkáspártnak, kezdve Ramsay Macdonald miniszterelnöktől, volt bőven alkalma meg ismerni ennek a zsidó vezérnek szenvedélyes támamadókedvét és szinte heróikus fanatizmusát.

Hogyan született meg a zsidó légió?

Már mint fiatal diák merész és élesenlátó munkatársa volt a nagy orosz demokrata ujságoknak, amelyeknek a mindent elnyomó cári rezsim légkörében emberfölötti küzdelmet kellett vivniok. „Az orosz Harden Miksa" — ahogy Jabotinskyt hamarosan elnevezték, — egyike volt Oroszországban a demokratikus kormányrendszer előharcosainak. A világháboru kitörése meglepetésként érte keleti utjában és Jabotinsky, aki már régen csatlakozott volt a cionista mozgalomhoz, elérkezettnek látta az időt arra, hogy előbbre lehessen vinni a megvalósulás felé Herzl Tivadarnak, a palesztinai zsidó állam helyreállitására irányuló eszméjét. Villámszerüen születik meg agyában az a gondolat, hogy meg kell csinálni a zsidó légiót, amely mint harctéri egység vegyen részt Palesztinának a török kényszeruralom alól való felszabaditásában és ezáltal aktiv aláhangsulyozást adjon a zsidók történelmi igényének 2000 évvel ezelőtt elvesztett hazájukra, Palesztinára.

Jabotinsky nemcsak vágyakban elmerülő álmodozás, nemcsak az az ember, aki irásában plasztikus formát tud adni a vágyak képének, hanem a gyors cselekvés embere is. Alighogy felismerte a zsidó légió szükségességét, már hozzá is fogott **a megteremtéséhez.** A zsidó légió megszervezésével járó harcainak regénye, az angol kormány hozzájárulásáért folytatott küzdelme, hogy a zsidó légiót vegyék fel a brit harctéri csapatok kötelékébe, a világháboru amugyis kalandos történetének egyik legfantasztikusabb fejezete. Ezer és ezerféle akadályon keresztül Jabotinsky elérte a célját: egy zsidó légió harcolt a Szentföldön és jelentős mértékben hozzájárult az ország felszabaditásához. Nemrég jelent meg „A Nilustól a Jordánhoz" cimü könyv, amelyet Jabotinsky, a zsidó légió megteremtője irt és ebben elmondja azokat a mesébeillő eseményeket, amelyek a „Zsidó légió Palesztinában" történelmi gyüjtőnevet kapták. Ez a könyv kétségtelenül egyike a legérdekesebb, legkalandosabb és legérdekfeszitőbb összes müveknek, amelyek a világháboruval foglalkoznak. Évek óta Jabotinsky, aki hincs megelégedve a Cionista Világszervezet hivatalos politikájának tempójával, a legértékesebb harcot hirdeti Weizmann professzor ellen.

Jabotinsky, a szónok

Minden kulturnyelven beszél. Tizenkét nyelvet bir tökéletesen. És az idegen nyelveket, ez a szinte egyedülálló polyglott nem ugy beszéli, mint az idegen, aki csak elsajátitotta őket, hanem mintha mind az anyanyelve volna. Olasz, héber, francia, angol beszédeit grammofónlemezekre is felvették.

Hatásának a titka, hivei rajongásának a titka, akik ugy sereglenek köréje, mint valami megváltó tan prófétája köré: ragyogó szónoki készség, amely telitve van költői meglátásokkal és ugyanakkor józanul és kiméletlenül tud analizáni minden heyzetet és nem riad vissza a veszedelmektől (hiszen a palesztinai angol kormányzat egyszer már halálra is itélte, amiért 1920-ban egy maroknyi zsidó uttörő élén, fegyverrel a kezében, szembeszállott az arab felkelőkkel).

Kolozsvár zsidóságának és általában mindazoknak, akik megismerik őt és meghallgatják Jabotinsky előadását, egy rendkivüli egyéniséget fognak benne megismerni.

*

Az előadásra szóló jegyeket a következő helyeken árusitják: România Artistică, szinházi ügynökség (főtéri kioszk), Rózsa drogéria, Columbia-hangszerüzlet, (Főtér), Uhu-könyvkereskedés, a Zsidó Kórház sorsjegyirodája (volt Wesselényi ucca 20), az Uj Kelet könyvosztálya és a Magyar Szinház rendes jegypénztáránál.

Olcsó népszerü regények:

Crocker: Családi hasonlatosság 40
Ohnet: A Croix-Mort grófnő 40
Courths Mahler: A látszat csal 40
Courths Mahler: Lind Dora titka
Courths Mahler: Az igazi asszony (Milliók Könyve kiadása) 28
Oppenheim: Kalandorok és Milliárdosok (Milliók Könyve kiadása 25
Dell: A Fekete lovag (Milliók Könyve kiadása) 80
Rudolf Stratz: Régi regény (Milliók Könyve kiadása 28
Georg Fröschel: Soha ilyen nászuta zást (Milliók Könyve kiadása) 28
Peter Bolt: Asszony nélküli város (Milliók Könyve kiadása) 28
Mathers Helén: Győzelmes vénusz (Milliók Könyve kiadása) 25
Hornung: Az uj herceg (Milliók Könyve kiadása) 25

OLCSÓ PETŐFI KÖTETEK

Borus szerelem gyöngyei
Felhők és fellegek
A forradalom viharában
A boldogság révében
Az Apostol
János vitéz
Küzdelmes évek

Kötetenként 20 lej.

Kapható:

az UJ KELET

könyvosztályában utánvéttel, vagy az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett.

JABOTINSKY WLADIMIR

a zsidó légió megteremtője és a cionista-revizionista világunió elnöke

ZSIDÓK, ARABOK ÉS ANGLIA

cimmel előadást tart

május 7-én, csütörtökön este 9 órakor a Magyar Szinházban

Jegyek a következő helyeken válthatók: **România Artistica** szinházi iroda (főtéri kioszk), **Rózsa-drogéria, Columbia** hangszerüzlet (Főtér), a **Zsidó Kórház** sorsjegyirodájában, az **UHU** könyvkereskedésben (volt Wesselényi Miklós ucca) és az **Uj Kelet könyvosztályában.**

Schober Sauerweinnak kijelentette, hogy a német és osztrák kormány felfüggesztette a vámuniós tárgyalásokat

A német-román kereskedelmi tárgyalásokra érkezett német delegáció Csernovicból nem folytathatta utját Bukarestbe,

mert a hatóságok Ghica külügyminiszter utasitására mindaddig visszaakarták tartani őket, mig a kisantant-konferencia véget ér

Kinos diplomáciai konfliktus keletkezett az afférból. A német delegációt visszarendelték

Bucuresti-Bukarest, május 6. A választások előtti feszült belpolitikai hangulat mellett most egy külpolitikai vonatkozásu szenzáció szinezi a bukaresti politikai élet anélkül sem tulnyugodt atmoszféráját. A szenzáció az uj külügyminiszter diplomáciai érzékére nem vet különösebben előnyös világot, annál is inkább nem, mert az eset már is konfliktus-jellegünek mutatkozik. A bukaresti kisantant-tanácskozások pikantériáit ez az affér kinosan hangsulyozza alá, különösen most, az osztrák-német vámunió tárgyalásainak idején, amikor ebben a kérdésben éppen a kisantant államai részéről a legnagyobb tapintatra és diplomáciai érzékre volna szükség.

Az eset a következő. A német-román kereskedelmi tárgyalásokra Bukarestbe utazó német delegáció tegnap Csernovicból nem folytathatta utját Bukarest felé, mert itt meglehetősen tapintatlan módon tudomásukra hozták,

hogy ne folytassák utjukat Bukarestbe mindaddig, mig a kisantant konferenciája véget nem ér.

Ez a különös „vendégmarasztalás" természetesen kinos hatást keltett a német delegátusokban. A kormány is érzi ennek a cselekedetnek reá nézve kellemetlen kihatását, amit az is bizonyit, hogy a Lupta mai száma, nyilván hivatalos sugalmazásra, ugy állitja be a csernovici esetet, mintha Ghica külügyminiszter kimélni akarta volna a kisantant-külügyminiszterek érzékenységét, el akarva kerülni, hogy a német küldöttség, mely nagyszabásu szakreferensből áll, *a kisantant-konferencia ideje alatt érkezzék Bukarestbe s ezzel bizonyos nyomást gyakoroljon a konferenciára.*

A Lupta természetesen a csernovici hatóságokra igyekszik a kinos eset ódiumát háritani, amelyek — szerinte — félreértették a kormány intencióját és tévesen informálták a német delegációt. Ez a beállitás azonban csak a csernovici hatóságok taktikai érzékének hiányát bizonyitja, de egyáltalában nem menti, illetőleg nem bizonyitja Ghica külügyminiszter előrelátását. Annyira nem, hogy a német delegáció, mely mélyen sértve érezte magát a kinos eset kapcsán,

ma az esetről sürgős jelentést tett Berlinbe, ahonnan azonnal meg is érkezett a megtorló válasz, mely a küldöttséget arra utasitja, hogy ne folytassa utját Bukarestbe és azonnal térjen vissza Németországba.

A Lupta értesülése szerint állitólag ugyanezt az utasitást kapták azok a delegátusok is, akik Budapesten keresztül indultak Románia felé.

Hivatalos közleményt ebben a kérdésben nem adtak ki, egyelőre tehát csak az ellenzéki lapok hiradásaira vagyunk utalva, amelyek igyekeznek a kormány ellen kiélezni az ügyet és azt állitják, hogy Argetoianu német orientációját kinosan érintette a külügyminiszter ügyetlensége.

Egyébként *Kirchholtes* bukaresti német ügyvivő ma megjelent a külügyminisztériumban, hogy hivatalos helyről kérjen felvilágositást a Csernovicban történtekről. A külügyminisztériumban *Filaliti* államtitkár fogadta a német ügyvivőt, akivel több, mint egy órán keresztül tárgyalt ebben az ügyben.

Ghica külügyminiszter az üggyel kapcsolatban felkereste Iorga miniszterelnököt is, akivel errevonatkozólag beható tanácskozásokat folytatott.

Legujabb értesülés szerint a kinos és az uj rezsim külpolitikai orientációját, illetőleg tevékenységét korántsem kedvező világitásba helyező ügy sima elintézésére minden lehetőt megtettek s megvan a remény arra, hogy megfelelő elintézésben is fogják részesiteni.

Párizs, május 6. Sauerwein, a Matin munkatársa beszélgetést folytatott Schober osztrák helyettes kancellár és külügyminiszterrel, aki részletesen ismertette a német-osztrák vámegyezményre vonatkozó tárgyalások előzményeit s hangoztatta, hogy nincs szó befejezett tényekről. A két kormány a Népszövetség iránti tiszteletből felfüggesztette a megbeszéléseket és a végrehajtás előkészületeire irányuló munkálatokat mindaddig, amig a Népszövetség nem hallatja szavát. Schober emellett leszögezte azt a meggyőződését is, hogy a vámegyezmény nem érinti Briand kezdeményezését.

ÉRTESITÉS!

Volt
GOBELIN
most
Rottmann és Nagy

kézimunka, rövidáru és harisya áruháza átköltözött Wesselényi ucca 13 alá, Placsintár mellé, hol tovább folytatja olcsó árusitását.

Maniu Gyula vezetésével ma ejti meg jelöléseit a nemzeti parasztpárt

Erős küzdelemre van kilátás a Chemarea és a pártvezetőség között. Kormánylapot inditanak Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, május 6. (Az Uj Kelet tudósitójától.) *Maniu* Gyula ma délben érkezik Kolozsvárra *Tilea* volt miniszterelnökségi alminiszter társaságában. A nemzeti parasztpárt kolozsvári tagozata, a Chemareaval az élén nagyszabásu előkészületeket tett a pártvezér fogadtatására. Maniu és Tilea kolozsvári látogatása alkalmával fogja a nemzeti parasztpárt megejteni a jelöléseket, amikor is rendkivül heves küzdelemre van kilátás a mandátumokért nemcsak az eddigi vezetők, hanem elsősorban a feltörő Chemarea fiatalság és a pártvezetőség között. A párt erdélyi végrehajtó bizottsága délután ül össze, hogy a jelöléseket megejtsék.

Cluj-Kolozsvár, május 6. A Iorga féle nemzeti demokrata párt a közeli napokban napilapot indit Kolozsváron. Az uj sajtóorganum a „Drumul Nou" nevet viseli és főszerkesztője dr. Sextil Puscariu kolozsvári egyetemi tanár lesz.

A spanyol kormány a választások tartamára is fenntartja a szocialista-köztársasági koaliciot

Nem mondott le Maura belügyminiszter. Trotzkij beutazási engedélyének realizálását a választások utáni kormány fogja végrehajtani

Alfonz kijelentette, hogy a köztársasági kormányt törvényesnek tekinti

London, május 6. A Times a spanyol helyzetről irott cikkében beavatott helyről származó információk alapján azt irja, hogy a választások tartamára sem adják fel a köztársasági-szocialista koaliciót.

A Paris Midi szerint Bercia iró lesz Spanyolország párizsi nagykövete.

Zamorra kormánya Londonba Perez de Ayalat a Quirinálba De Las Torres herceget, Washingtonba Salvator Madrigat, Berlinba Amerigo Castrot, a Vatikán államba Zulueta irót és Mexico Citybe Alvarez del Vahot nevezte ki spanyol köztársasági nagykövetekké. Ezzel egyidejüleg Maura spanyol belügyminiszter lemondásának hirét megcáfolta. A miniszter folytatja a választási reform előkészitését. Érdekes fordulatként hat az, hogy a Daily Telegraf értesülése szerint

a spanyol kormány a Trotzkij beutazásának engedélyezésére szóló rendelet végrehajtását a választások után megalakuló uj kormánynak fogja átengedni.

A Paris Soir távirata szerint Spanyol-Marokkóban kiujultak a zavargások. A rendbontókhoz most már az idegen légionáriusok is csatlakoztak. Nekurban és Tetuanban az ellentétes politikai nézeteket vallók között uccai harcok folynak. A spanyol flotta több hadihajója a spanyol-marokkói kikötők előtt flottademonstrációra készül és lőni fogja a partvidéket, ha a zavargások véget nem érnek. Ujabb jelentések szerint a dorriffieni idegen légió monarchista ellenforradalmi próbálkozása véget ért. Több száz légionárius megszökött, mert el akarják kerülni az igazságszolgáltatás sujtó kezét. Megbizható csapatok érkeztek Spanyol Marokkóba és felváltották őrhelyeiken a megbizhatalan légionáriusokat. A polgári lakosság és a benszülöttek hangulata is nagyon izgatott.

London, május 6. Az ABC madridi lap munkatársa beszélgetést folytatott Alfonz spanyol királlyal, aki ennek során kijelentette, hogy a köztársasági kormányt Spanyolország törvényes kormányának tekinti s nem igyekeszik nehézségeket görditeni a kormány utjába.

A király szerint a népakarat megszüntette a monarchiát Spanyolországban s ugyancsak a népakarat vissza is állithatja.

ő továbbra is várakozó állásponton marad.

Alfonz király egyébként közelebbről likvidálja Sir Robert Deterdinggel és Sir Bazil Zacharoff konzernjével közösen fenntartott vállalatait, amelyekben vagyonát sikerült megsokszoroznia.

Azt hiszik, hogy Alfonz több mint negyedmilliárd svájci frank felett rendelkezik, nem számitva spanyolországi királyi birtokait, amelyeknek vagyonjoga a köztársasági rezsim alatt kérdésessé vált.

Minden regénynél érdekfeszitőbb olvasmány

II. Vilmos császár emlékiratai

„ESEMÉNYEK ÉS EMBEREK AZ 1878—1918. ÉVEKBŐL

Ára 160 lej helyett 40 lej

Kapható az Uj Kelet könyvosztálában. Vidékre 48 lej pénz, vagy bélyeg ellenében portómentes szállitás

MEGJELENT

SALAMON LÁSZLÓ (SALLÓ TAMÁS)

NINCS MÁS MEGOLDÁS

cimü tanulmánykötete a nagy gazdasági és kulturális krizis problémáiról.

Minden intellektuelnek, minden a kor gyötrő problémáival foglalkozó embernek el kell olvasnia!

Ára: 40 lej és portó

Utánvéttel küldi az Uj Kelet könyvosztály.

Alfonz elhagyott palotájában

*

Madrid, május 6. A forradalom nemzetiszinü lobogócskákat nyomott a spanyol történelem nagyjainak büszkén pózoló szobrai kezébe; az egyik Velasquez, aki a Prado előtt szomoruan lenget egy faágra erősitett vörös kendőt. A másik IV. Fülöp spanyol király, akinek a királyi palota előtt van hatalmas lovasszobra, a lovasszobrok régimódi, felfujt, patétikus modorában, hadsereg élén vagy éppen harcba indulva, a király gőgösen ül a lován, amely hegyezett füllel és magasraemelt lábbal éppen azon van, hogy lelépjen a magas talpazatról; a ló füle mögött óriási vörös kendő lóg s a király kezében, a magasraemelt kökardon vörös lobogót lenget a langyos déli szél.

A talpazat hátulsó részén frissen irt papirtáblák éltetik a forradalmat és a köztársaságot, ami alig lehetett a szobrász elgondolása, aki, szegény, a régi akadémikus stilusban mintázta meg nagy uralkodóját s igy aligha felelt meg a történelmi valóságnak, hogy a király vörös zászlóval a kezében éltesse a köztársaságot.

Pedig a szobor Madrid egyik főékessége, ott áll a főtéren, amelynek hiába keresed a nevét, az uccatáblák le vannak szedve és csak puszta helyük maradt a sarokházak kőfalán. Ezen a téren van a királyi palota, a vörös zászlót lengető király szobra mögött s a házakon, köröskörül, kezdetleges irással irt és rendszertelen összevisszaságban odaerősitett pappendekli-táblák:

„Plaza del Republica" — „A köztársaság tere".

*

A királyi palota ott áll az uccán, előkelő exkluzivitásában is benne él a város életében, alacsony vaskerités és alig kétméteres virágos gyep választja el a sétatértől, amelynek közepén áll IV. Fülöp immár vöröszászlós szobra. Jártam itt két évvel ezelőtt. A palota akkor is néma volt — de ez a némaság talán az álomé volt — a mai: a halálé.

A homlokzatán, a kőcimeren sárgavörös-lila takaró, a földszinti ablakokra le van eresztve a sárga vászonfüggöny s az emeleti termek erkélyei és földig érő barakk-ablakai mögött barna fatáblák sötétlenek. A nagy tölgyfakapu előtt két barlang áll, a várta számára, ez a két fehér kőmenedék el van forditva, az uccafelől: az egyik, arccal a palota felé, a másik félig felboritva, féloldalt hozzá. A kapu előtt két vörösszalagos rendőr áldogál és cigarettázik. A palotán, a kapun, az ablakok fölött, a falakon sárga plakátok, a következő szöveggel: „Nép! Ne bántsátok ezt az épületet, mert a tiétek!"

*

A királyi palota zárva van. Oldalt, egy kis rácsos mellékbejáraton van valami élet. Detektivek és régi udvari alkalmazottak álldogálnak a kiskapu előtt; igazolom magamat és az egyik vállalkozik rá, hogy bevezet a palotába.

— Sietne kell — sugja — mert tegnap óta egy bizottság járja végig a termeket és leltárt készit a berendezésről.

*

Szerencsére dél van, nincs itt senki, a palota teljesen kihalt. Némán haladunk fel a monumentális vörös-barna márványlépcsőn, melynek égőpiros futószőnyegeire már fehér takarót vont az uj köztársaság gondossága. Az első emeleten a nagy szalon hatalmas fehér márványoszlopai között szürke vászonnal letakart kis garniturák: karosszék, alacsony diványok, asztalkák, biborvörös bársonyból. Azután óriási trónterem, berakott, mintás padlózat és gazdag menynyezettel. A másik oldalon: a dolgozó szoba, egy háromablakos terem, nagy francia iróasztallal, rajta rengeteg irás, márvány tintatartó, irószerek, azután: hamutartók, egzotikus levélnehezékek, egy miniatür golfütő, üres féliv papirok, ezüst- és aranyserlegek, amilyenek sportversenyeken szoktak dijak lenni, két női fénykép, aranyozott szélü mahagóni keretben, az egész szobán még rajta van az emberi lélegzet melegsége, még rajta van a tapintás, az összeráncolt homlok, a fel és alá járás — az élet.

Sajnos, félhomály van, sőt majdnem sötétség és sietni kell. Megköszönöm vezetőmnek a rendkivüli szolgálatot és szaladok le a lépcsőn. A néma, a visszhangzó oszlopos lépcsőházban hangosan kopognak a siető lépések.

*

...Lenn, az uccán, napfény, illatos szél, autók, emberek — élet... Átvágunk a palota előtt, a sétatéren s egy mellékuccán át keskeny kis ötszögletü térre jutunk. A tér közepén fehér márványtalapzat, szobor nélkül. Ez volt a hires szobor, II. Izabelle szobra, melyet a forradalom napján ledöntöttek s mára nem maradt egyéb — csak a talapzat. A talapzaton két keresztbetett, vékony faág, rajtuk vörös zászló. A két fagaly között fehér márvány női fej, — az egykori Izabella-szobor feje. A talapzat köröskörül tele van ragasztva fénykép-reproduk ciókkal — két férfiu fényképével, akiket mint nemzeti hősöket ünnepel kitörése óta a spanyol forradalom. Ez a két férfiu: Galan és Hernandez hadnagyok, akiket a királyság intézménye ellen való lázitás miatt a hadseregben a mult év decemberében agyonlövetett XIII. Alfonz király. A vizsgálatot a köztársasági kormány már meginditotta és az akkori diktátor, Berenguer tábornok, nemsokára, talán már a jövő héten, a biróság elé kerül.

Rablógyilkos a berlini bíróság előtt

Meggyilkolt és kirabolt egy mozipénztárost

Berlin, május 6. A német fővárosban ma kezdték tárgyalni *Urbán* Károly 34 éves rablógyilkos bünügyét. A rendkivül érdekes bünügy tárgyalása az egész német fővárosban nagy érdeklődést vált ki és a hatalmas tárgyalótermet zsufolásig megtöltötte az érdeklődő közönség. Urbán Károly pár hónappal ezelőtt a Mercedes Palast nevü mozgószinházban meggyilkolta és kirabolta *Schmoller* üzletvezetőt, aki egyébként a mozgószinház pénztárát kezelte. A gyilkos előadás közben behatolt a mozgó pénztárába, ahol Schmoller éppen az aznapi bevételt számolta. A gyilkos Schmollerhez ugrott és mielőtt az még védekezhetett volna, revolverével agyonlőtte.

Ezután a pénztárban lévő egész pénzkészletet magához vette és eltünt. Urbánt, akit pár nappal a rablógyilkosság elkövetése után elfogott a rendőrség, a tett elkövetéséről hallani sem akart és mindenáron alibit igyekezett igazolni, azonban minden alkalommal ellentmondásokba keveredett, ugy, hogy végül is bevallotta, hogy a rablógyilkosságot ő követte el. Elmondotta azonban, hogy a pénztárost nem akarta lelőni és amikor feléje közeledett, a kezében lévő revolver, amelyet csak megfélemlités véget vitt magával, véletlenül sült el. A tárgyalás előreláthatólag több napot fog igénybe venni.

Leleplezések a háborus készülődésekről

Olaszország nyiltan, Franciaország és Jugoszlávia álcázva fegyverkezik

Róma, május 6. Hétfőn a költségvetés tárgyalásának során a hadügyi költségek ügye is tárgyalásra került. Az előadó a probléma ismertetésénél két európai államra hivatkozott: Jugoszláviára és Franciaországra. Azon véleményének adott kifejezést, hogy ezek az államok a hadiköltségvetésüket álcázzák, amennyiben a hadsereg fejlesztésére használt egyes összeget más tételek alatt állitják be.

Olaszország ezzel szemben nem álcáz semmit, hanem megmondja, hogy évente két és fél milliárdot költ hadseregre. Franciaország négy és félmilliárdot költ hadseregére és egy félmilliárdot a gyarmatok védelmére. Az olasz hadügyi költségvetés a francia költségvetésnek mindössze ötven százaléka. A francia költségvetéshez még hozzájárul az a külön kiadás, amelyet az ország védelmi berendezkedésekre költ. Mindez nem egyeztethető össze Locarno szellemével. Az olasz hadsereg békeállománya hatvan százaléka a francia hadsereg békeállományának. Jugoszlávia hadügyi költségvetése három milliárd dinár, ebbe még nincs beszámitva az a hadianyag, amit az ország hadikárpótlás cimén kap.

Holnapután, május 9-én nyilik a Budapesti Nemzetközi Vásàr

A vásár megnyitását Nagy Endre konferálja a rádióban. Hallatlanul érdekes és minden részében uj a másfélezer kiállitóval megnyiló vásár. Budapest legelegánsabb hölgyei legujabb phárizsi toalettjeikben jelennek meg a vásár vernisageján

Budapest, május 6. Közép-Európának évr'l-évre megismétlődő legnagyobb keres kedelmi, ipari és társadalmi eseményétől már csak két nap választ el, május 9-én délben 12 órakor harangütéssel nyilik meg a Budapesti Nemzetközi Vásár. Másfélezer gyár, kisiparos, iparmüvész és kézmüves mintegy 90.000 m²-nyi területen mutatja be a magyar munka, a magyar termelés, ötlet és szorgalom produktumait. Az idei vásár az évről-évre való fejlődés tempóját betartva minden eddiginél nagyobb, szenzációsabb és érdekesebb. Külön ki kell emelni azonban az idei Nem zetközi Vásár abszolut formáit. Ma épitkezésben, butorban, egyáltalában müvészetben az egész világon az uj, modern formák hóditanak. A Nemzetközi Vásár azonkivül, hogy szines revüjét mutatja be a magyar termelésnek, a kiállitási pavillonok megépitésében, azok berendezésében kettőzött figyelmet forditott az uj formák, uj stilusok érvényesülésére.

A Nemzetközi Vásár rendezősége azon állásponton van, hogy a mai nehéz idők nem alkalmasak ünnepségek rendezésére, éppen ezért az idei vásárt minden nagyarányu megnyitó helyett csupán egyszerü harangütéssel fogják átadni a nagyközönségnek. Május 9-én délelőtt 10—12-ig a meghivottak részére lesz vernissage, 12 órakor pedig megnyilik a vásár mindenki részére. A vernissage lefolyását Nagy Endre, a hires konferanszie fogja 9-én déli 12 óra 10 perckor a rádióban ismertetni.

A magyar főváros a vásár megnyitása előtti utolsó hetet arra használta fel, hogy a vásárra felérkező vidéki és külföldi közönség Budapesten minden tekintetben elsőrangu fogadtatásban és ellátásban részesüljön. A Magyar Weekend Egyesület május 11-én, 13-án és 15-én egész nap autóbuszjáratokat indit, melyen a jelentkező közönséget elenyészően csekély dijért körülviszi Budapesten és szakszerü idegenvezetővel mutatja be a magyar főváros nevezetességeit és látványosságait. Jelentkezni az egyesület pavillonjában, a vásár területén lehet. Minden nap külön hajók állnak rendelkezésére a közönség azon rétegének, amely sétahajózásra akar indulni a Dunán. A Nemzetközi Vásár ideje alatt rendezendő rengeteg müvészeti, szinházi és sporteseményre már most lázas előkészületeket tesz a magyar főváros müvész- és sporttársadalma. A vásár alatt történő nagy sportesemények közül első helyen kétségkivül a május 10-i Milleneumi-dij futtatását (Király-dijat) kell megemlitenünk. Erre a nemcsak sport, de a szezón legnagyobb társadalmi eseményére óriási előkészületek folynak. Budapest hölgyei itt mutatják be a legujabb tavaszi divatot, a nagy pesti szalónok tulajdonosai a napokban érkeztek vissza Párizsból az uj modellekkel és most éjjel-nappal folyik dupla személyzettel a munka, hogy minden pesti divathölgy megkapja toalettjét a nagy eseményre, a Milleneumi-dijra. A Ferencváros—Hungária futballmérkőzésre, a Tourist-Trophyra, a bajor-magyar boxmérkőzésre már veszik a jegyeket.

A Nemzetközi Vásár rengeteg kedvezménye közül első helyen emlitjük az 50 százalékos vasuti kedvezményt, az egyharmad áron utólag megváltható vizumot, melyek e sorok megjelenésekor már napok óta érvényben vannak. A vásárigazolványhoz csatolt kedvezményes jegyfüzet féláru jegy váltására jogosit a Nemzeti Szinházban, az Operaházban, a Kamara Szinházban és Budapest más, nagy szenzációkat igérő szórakozóhelyére. Külön kedvezményként kell megemlitenünk a szállodások és vendéglősök ipartestületének azt az egyöntetü elhatározását, hogy a vásár ideje alatt abszolut olcsó árakat kérnek a minden tekintetben kielégitő ellátásért.

Aki a virágot szereti, feltétlenül meg kell hogy nézze a vásárral egyidőben Vajdahunyad várában rendezett virágkiállitást, ahol a legremekebb és legpompásabb délszaki és hazai virágok szines revüje tárul a nézők elé.

A vásár ideje alatt állandóan nyitva van a Tavaszi Tárlat, ahol a leghiresebb magyar festők mutatják be legujabb képeiket a közönségnek.

BUZIAS gyógyfürdő
(ROMÁN NEUHEIM)
páratlan szénsavas radioaktiv sós-vasas forrásvizekkel.
Biztos gyógyhatás szervi, elhizásos érelmeszesedés sziv és vérkeringési zavaroknál, vesebaj, vérszegénység, izom csuz, hólyaghurut és kimerüléses idegesség esetén.
Női betegség, a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) eseteiben a legjobb eredménnyel gyógyit.
Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerü orvosi kezelés kitünő kezlés, kitünő konyha, elsőrendü szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal.
Uj modern uszoda napfényes stranddal
Fürdőidény május 15-től október 1-ig
Prospektust, felvilágositást szivesen küld
Muschong Buziási Gyógyfürdő Rt.
Fürdőigazgatóság Buziás (Bánát)

Ha izzad a lába
keze, hónalja, csakis
SUDEOL-kenőcsöt
használjon.
Biztosan gyógyit, anélkül, hogy a bőrnek ártson. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában.

A Zsidónő Szakácskönyve
1000-né több kitünö recept. A közel 400 olda as, szép kiállitásu vászonötéses könyv
ÁRA: 300 LEI
Kapható az UJ KELET könyvosztályában

Leszállitott árak mellett, vegyileg fest, tisztit „UNIO" Cluj

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánsági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszeg Ernő, Str. Cobălcescu 54
Cikkeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— **Zivatarra hajlamos időjárás várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint lényegtelen hőmérsékletváltozással zivatarra hajlamos időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délben 23 fok Celsius volt.

— **Meghalt Oscar Wilde védője.** Londonból jelentik: Edward Clarke neves ügyvéd tegnapelőtt 90 éves korában meghalt. Több hires perben fontos szerepet játszott, igy az 1891. évi Baccarat-perben is. Arról kellett dönteni, hogy egy ismert angol főur hamisan játszott-e. Clarke inditványára az akkori walesi herceget, a későbbi VII. Edward királyt is kihallgatták, mert annál a kártyajátéknál ő volt a bankár. 1896-ban Clarke védte Jamesont, aki a balsikerrel végződött transwali rablás miatt került törvény elé. Oscar Wildet is Clarke védte a költő emlékezets perében, amely Wilde elitélésével végződött.

— **Egészségét ne tegye kockára!** Ne kisérletezzék különböző tápszerekkel egészségének rovására, hanem használjon reggelire, uzsonnára Ovomaltine-t.

— **Ismét Izmet pasa lesz a török miniszterelnök.** Londonból jelentik: A törökországi köztársasági elnökválasztás után Izmet pasa kormánya lemondott. A lemondás csak formális, ujra Izmet kap megbizatást Kemál pasától kormányalakitásra.

— **Angol repülők bombázzák a kurdisztáni benszülött falukat.** Londonból jelentik: Irak északi részében Kurdisztánban angol hadirepülőgépek naponta bombázták a benszülött falukat. Azt hiszik, hogy Mahmud Sejk szitja a kurdok lappangó lázadását. A hadmüveletek Angliának eddig több mint egymillió fontjába kerültek.

— **Házasságok.** Deutsch Tercsi Arad és Erdős László Cluj házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Hirsch Malvin Cluj Szatmári Zoltán mérnök Budapest Jeruzsálemben házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

— **Eljegyzések.** Schvarcz Böskét Cluj eljegyezte Fränkel Andor Carei-Mare (Cluj). (Minden külön értesités helyett.)

Rosenberg Heinrich körjegyző Ciula és Goldstein Sárika Sintereag jegyesek.

— **A francia légi haderő Toulon környékén tart hadgyakorlatot.** Párizsból jelentik: A francia légi haderő egyrésze éjjeli gyakorlatot tart Toulon környékén. Bombavető repülőgépek százai szinlelt támadást intéznek a touloni hadikikötő és arzenál ellen s a támadást vadászrepülőgépek és elháritó ütegek igyekeznek visszaverni.

— **Orvosi szakülés.** A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület a napokban tartotta meg 11-ik szakülését, amelyen elsőnek dr. Farkas Imre belgyógyász tartotta meg a multkori— a savbázis egyensulyról szóló — előadásához szükséges laboratóriumi demonstrációkat. Azután dr. Leitner Fülöp gyermekorvos, a gyermekkori fehérje vizelésről (ortostatikus albuminoria) rendkivül alapos és saját gyakorlatából vett példákkal illusztrált előadást tartott. Az előadásokat számos jelenlevő orvostag élénk vitája követte.

— **Ujabb szenzációs per a 218. paragrafus körül.** Berlinből jelentik: Németországban ujabb szenzációs per indul meg a 218. paragrafus körül. A vádlott Schareina mühlhelmi orvos, aki már hosszu idő óta erős elméleti harcot viv a tiltott mütétekről szóló törvény ellen és önmaga tett sajátmaga ellen feljelentést, hogy perének tárgyalásánál bebizonyitsa álláspontjának helyességét. Az orvos hétezernél több tiltott mütéttel vádolja önmagát és azt állitja, hogy a beavatkozásért csakis saját költségeit fizettette meg pácienseivel. Az ügyet komplikálja, hogy egy Mellers nevü asszony, akinek lakásán is történtek ilyen mütétek, azt állitja, hogy az orvos élve született gyermekeket is megölt, viszont megállapitották, hogy Mellersné elmebeteg.

Unnepélyes külsőségek között ülték meg Londonban a király trónralépésének 21-ik évfordulóját

London, május 6. A király trónra lépésének ma van 21-ik évfordulója. Az ünnepségeken Londonban az uralkodó személyesen nem vesz részt, hanem a napot a windsori kastélyban családi körben tölti.

London összes épületeit mára fellobogózták. A hadsereg és a hadiflotta főparancsnokai diszszemlét tartanak a csapatok és a hajóhad felett. A király lovagi rangra emelte a mai évforduló alkalmából Henry Martyn udvari sebészt. Az udvar szombaton visszatér Londonba a Buckingham palotába. Egyébként a király trónraléptének 21-ik évfordulóján ma a zászlódiszes Londonban 21 ágyulövés hangzott el az évforduló tiszteletére.

Az angol alsóházban tegnap Mander képviselő interpellációt intézett Henderson külügyminiszterhez a jugoszláv kisebbségek által a Népszövetséghez beadott peticiók ügyében. Kormányrészről azt a választ adták az interpellálónak, hogy az utóbbi hónapokban a jugoszláv kisebbségek részéről a Népszövetséghez ujabb peticiók nem nyujtattak be.

— **Hindenburg örökös elnök?** Berlinből jelentik: A német néppárt Flensburgban megtartott gyülésén dr. Schifferer birodalmi ké pviselő bejelentette, hogy pártja tiltakozik a jobboldali ellenzék ama követelése ellen, hogy Hindenburg elnök lépjen vissza hivatalától, sőt ellentörvényjavaslatot fog beterjeszteni a birodalmi gyülés elé, amelyben Hindenburg nak életfogytig való birodalmi elnökké választását javasolja.

— **Vilmos excsászár — „leszerel".** Amszterdamból jelentik: Vilmos excsászárnak óriási, többezer darabból álló cinkatonagyüjteménye volt, amelyet most a hollandi katonai muzeumnak ajándékozott.

— **Halálozás.** Silbermann Mór nyug. járásbirósági irodaigazgató hosszas betegsége után ma délben meghalt. Temetése csütörtök délután 2 órakor lesz a Str. Surda (Kis u.) 22. sz. alatti gyászházról.

— **Ne felejtse el, hogy Ön a fehérneműjét ki is mosatja!** Ezért vegyen garantáltan jó fehérneműt elsőrangu kivitelben a **Kalap-király** jubileumi nagyvásárában (Piata Unirii 24.). Elsőrangu áru — kevés pénzért.

— **NE SZÉGYELJE MAGÁT, ha még még nem ismeri Schaffer Sylvester nevét. Ha többet járt volna külföldön, akkor tudná, hogy ez a név az artisták királyát jelzi, akinek egyetlen fellépéséért százezreket fizetnek a legnagyobb külföldi varieték. Most pedig egészen olcsó pénzért Ön is meg fogja ismerni az artista-művészetnek ezt a modern polihisztorát, aki egyszemélyben festő, mülovar, vadász, bohóc, művész, stb. S vele együtt megismeri Lilly Krügert is, ezt a gyönyörü szőke táncosnőt, aki a berlini opera csillaga. Schaffer Sylvester és társulata egy egész vagon diszlettel a hónap közepén érkeznek Kolozsvárra.**

Ha azt akarja,
hogy az UJ KELET, az erdélyi zsidóság egyetlen organuma, zavartalanul teljesitse kötelességét
fizesse pontosan előfizetését!

— **Szmirnaszőnyeg — 5 sillingért.** Bécsből jelentik: A Duna melletti Mühldorfban, a Rama-kastélyban most árverezték el báró Birkenshammerstein Anny osztrák szinmüvésznő mügyüjteményét, a melyen egyes drága mütárgyak potom pénzért keltek el. Szmirnaszőnyegekért darabonként 5 sillinget fizettek, egy remek ó-német olajfestmény összesen 300 sillingért kelt el. A bárónő maga is jelen volt az árverésnél és licitált egyes tárgyakra. Leányának kérelmére azokra az emléktárgyakra, amelyeket a müvésznő magának akart megtartani, a többi vevők egyáltalán nem tettek ajánlatot, hogy az árut fel ne verjék.

— **A németországi borbélyok offenzivája.** Berlinből jelentik: A németországi borbélyok szövetsége az Odera melletti Frankfurtban gyülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a német kormányt az önborotválókészülékek és pengék magas megadóztatására fogják majd megkérni, hogy ezáltal a borbélyipar érdekeit önborotváló konkurrenciának véget vessenek. Az adót minden penge után 5 pfenningre tervezik, ami Németországnak évi 30 millió márka uj adóbevételt jelentene.

— **A portugál vidéki városokban tovább tartanak a zavargások.** Londonból jelentik: Lisszaboni jelentés szerint a portugál vidéki városokban tovább tartanak a zavargások. A madeirai felkelés likvidálása után a kormány több gondot készül forditani a belország nyugalmára s büntető expediciókat küld a zavargási területre. Május elsején Lisszabonban a zavargásoknak hat emberélet esett áldozatul s több mint harminc sulyos sebesülés történt.

— **Kétórás felhőszakadás volt a cseh főváros felett.** Prágából jelentik: A cseh főváros felett kétórás felhőszakadás vonult át. 250 esetben kellett szuterén lakásokba tüzoltóknak és mentőknek kivonulniok a szorongatott lakók segitségére.

. . . IGEN, ÉPPEN AZÉRT, MERT MINDENKINEK NAGYON TETSZIK. EGYMÁST FIGYELMEZTETIK A VÁRMEGYEHÁZÁN LÉVŐ „MILYEN LEGYEN AZ OTTHONOM?" KIÁLLITÁSRA. ILYEN KIÁLLITÁS MÉG NEM VOLT KOLOZSVÁRON, DE ILYEN CSODÁS KÖZÖNSÉGET SEM LEHETETT MÉG KOLOZSVÁRON KIÁLLITÁSON LÁTNI. ÖN IS KULTUREMBER, ÖNNEK IS EL KELL JÖNNIE!

— **Ma nyilik meg a nemzetközi gyarmatügyi kiállitás Párizsban.** Párizsból jelentik: Doumergue elnök és meghivottak jelenlétében ma délután nyitják meg a nemzetközi gyarmatügyi kiállitást. A közönség részére a kiállitás holnap nyilik meg.

— **Görlitzben az uccán sétálók közé rohant egy autó.** Görlitzből jelentik: Sulyos szerencsétlenség történt tegnap Görlitz főuccáján. A meleg időjárás nagy tömegben csalta ki a lakosságot, amely ellepte a főuccát. Egyszer csak egy autó kanyarodott be a főuccába, melynek a tengelye eltörött. Az autó a sétáló közönség soraiba rohant. Egy özvegy asszonyt és kisfiát a gépkocsi halálra gázolt és rajtuk kivül számosan sulyosabb-könnyebb sérüléseket szenvedtek.

— **Fej-, váll- és ágyékreumánál,** idegfájásoknál, szaggatásoknál és zsábánál a természetes **„Ferenc József"** keserüviz rendkivül hasznos háziszer, mely kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát jól kitisztitja. Egyetemi klinikákon szerzett tapasztalatok tanusitják, hogy a valódi **Ferenc József** viz gyors és biztos hatásu, kitünő gyomor- és béltisztitó szer. A **Ferenc József** keserüviz gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben kapható.

— **Robbanás Manchester földalatti kábelvezetékében.** Londonból jelentik: Manchester déli elővárosában a földalatti kábelvezetékben rövidzárlat robbanást okozott. Az uttest megrongálódott s egy közlekedési rendőr megsebesült.

— **Négymilliárd lira kölcsönt vesz fel Olaszország.** Rómából jelentik: Az olasz minisztertanács ülésén elhatározták 4 milliárd lira kölcsön kibocsátását. A visszafizetés kilenc éven át történik.

A kártyajáték müvészete, Bridge, Rummy, Tarokk, Kaszinó, Écarté, Alsós, Lórum és az összes kártyajátékok magyar kártyával. Irta G. J. Potter. 5 füzet egy tokban 170 lej, külön-külön 34 lej. Lepage könyvkereskedés Cluj. Vidékre utánvéttel franko küldi.

OSZTRÁK SORSJÁTÉK.
84.000 sorsjegy, 42.000 nyeremény!
Főnyeremény szerencsés esetben:
200,000.000
(Husz millió Lei)
Jutalom és nyeremények:
12,500.000
7,500.000
több á
2,500.000
2,000.000
1,500.000
stb. összesen 42.000 nyeremény, több mint
Háromszázhusz millió Lei.
Azonnali kifizetés készpénzben államilag van biztositva!
Nincs nyereményilleték, általában semmiféle levonás!
Az összes sorsjegyek fele nyer!
A SORSJEGYEK ÁRA:
egész 1200, fél 600, negyed 300 Lei.
A szállitás előzetes befizetés nélkül történik egy kényelmes átutalási mód megjelölésével.
Fritz Dörge-Bank
Wien, I/K. Kärntner Strasse 43.
A sorsjegyek eladásával és a nyeremények kifizetésével a minisztérium által lett megbizva.
A sorsjegykészlet rohamosan apad.
Rendeljen tehát még ma. Egyszerü posta lap elegendő.
A huzások 1931 május 19-én kezdődnek.

NAPROL-NAPRA

*

Newyorki jelentés szerint az oklahomai Hatrshorne közelében levő petróleumkutak egyike felrobbant s a lángra gyult kőolajban három munkás valósággal elevenen megsült. A petróleumkut tüzét még nem sikerült eloltani.

*

Newyorki jelentés szerint Kansasban és Coloradóban a farmerek között terjed a mozgalom az uj termés után a buzának visszatartására, hogy az árak legalább egy dolláros emelkedését elérhessék.

*

A csehországi Stara Lubochnában Zamojsszki gróf kastélyát restaurálták — hir szerint a spanyol királyi család céljaira.

*

Indiában erősbödik az angol áruk bojkottja. Gandhi sajtónyilatkozatában hangoztatja, hogy a békés bojkottba Lord Irwin volt alkirály hivataloskodása végén beletörődött s ő is elismerte, hogy a bojkott elsősorban gazdasági kérdés. A hindu nacionalista vezér azt ajánlja a lancashirei gyárosoknak, hogy keressenek maguknak más piacokat India területén kivül.

*

Sanghaiban kivégeztek három gyilkos bandität, kik közül az egyik néhány év alatt több mint ezer embert tett el láb alól.

*

Teheráni jelentés szerint a perzsa kormány Irak felé lezárta határát, mert Nasrie Asraban, Sobeirben és Basraban pestisjárvány pusztit. A halálos áldozatok száma eddig több mint százra tehető.

*

Jack Diamondot az albanyi kórházban az államügyész letartóztatta. A sulyosan sebesült bandavezér betegszobája elé rendőröket állitottak s felgyógyulása esetén azonnal biróság elé állitják. A kiszabható büntetés maximuma életfogytiglani fegyház lehet.

*

A délafrikai Natal államban Glon Haston őrnagy, az ismert milliomos angol sportférfiu és Gladstone pilóta gépükkel rossz látási viszonyok között nekivágódtak a Drakenberg sziklafalának. A gép lezuhant s mindkét utasa életét vesztette. Az őrnagy tartotta az Anglia—Dél-Afrika légi világrekordot.

— **Nincs más megoldás** cimen megjelent és kapható az Uj Kelet könyvosztályában is **Salamon László tanulmánykötete a gazdasági és kulturális krizis problémáiról. Ára 40 lej.**

KÖZGAZDASÁG

Befejezés előtt az osztrák-magyar kereskedelmi tárgyalások

A szerződés junius elsején lép életbe. A cseh—magyar vámtárgyalásokban még nincs megegyezés

Budapest, május 6. Diplomáciai körökben ugy tudják, hogy az osztrák-magyar kereskedelmi tárgyalások közvetlenül a befejezés előtt állanak. A delegátusok befejezték munkájukat, ugy hogy a szerződés jelen pillanatban már csak ugyszólván aláirásra vár.

Az uj szerződés junius elsején lép életbe. A megegyezés hir szerint a magyar-olasz egyezséghez hasonlit és politikai körökben erősen biznak a mielőbbi végleges megegyezésben, amely után a magyar delegátusok minden energiájukat a Csehszlovákiával felveendő tárgyalásokra fordithatják.

A lapok jelentése szerint a budapesti cseh-magyar vámtárgyalások nem mozditották elő a kereskedelmi szerződés ügyét. Csehország ugyanis nem hajlandó érdemben megváltoztatni eddigi álláspontját. Valószinünek tartják, hogy Csehország egyrészt a német-osztrák vámunió, másrészt a Briand-terv miatt halogatja a nyilt szinvallást.

Még bizonytalan a Victoria, Timisiana, Bihoreana román bankok fuziója

A Victoria nem tudta megszerezni a betétesek moratoriumát

Arad, május 6. Több izben foglalkoztunk már azzal a fuzióval, melyet a nemzeti parasztpárti kormány kezdeményezett a temesvári Timisana és az aradi Victoria fizetésképtelen román bankok szanálása érdekében. A fuzió még mindig késik, mert az aradi Victoria Takarékpénztár szanálása nagy akadályokba ütközik. A bank az ujabb moratóriumot nem tudta teljes egészében megkapni. Bár 180 millió lejt képviselő betétesek a moratóriumot megadták, 37 millió lejt képviselő betétesek azonban a várakozás álláspontjára helyezkedtek és ezeknek a betéteseknek a jövőbeni magatartása a bank szanálásában sulyos komplikációkat idézhet elő. Ezt a bizonytalan helyzetet fokozza az, hogy a Timiseanaval és Bihoreanaval tervezett fuzió azért sem jöhet egyelőre létre, mert a fuzióhoz szükséges 1 és fél millió lej illeték befizetése nem áll rendelkezésére, másrészt mert a nagyváradi Bihoreananak nem volt még meg a közgyülése.

A bizonytalan helyzet megszüntetésére a Victoria igazgatósága ujabb tanácskozást tartott. Az ülésen résztvett Goldis László volt miniszter, Pop C. István, volt képviselőházi elnök is. A bank igazgatósága a helyzet megoldását abban látja, hogy a Banca Nationala a fuzió feltételeitől függetlenül folyósitsa a már régebben kilátásba helyezett hitelt. Ez lehetővé tenné a bank normális müködését és a még bizalmatlankodó betéteseket is a moratórium megadására birná.

Ennek a megoldásnak a Banca Nationalanál való elintézése céljából *Maiorescu* vezérigazgató Bukarestbe utazott.

Modern zsidó költők

Ivan Goll, Andre Spire, Jabotinszky, Werfel, Max Brod, Avigdor Hameiri, stb.

zsidó versei

(Herz könyvtár) 20 lej beküldése ellenében pórtómentesen küldi az Uj Kelet könyvosztálya.

Szenzációsan olcsó könyvek!

Ferrero: A világhoditó Róma, A római világbirodalom, Antonius és Cleopatra, Augustus köztársasága, Julius Caesar kötetenként	60 L
Emerson: Essayk	40 L
Snyder: A modern természettudomány	40 L
Wagner: A művészet és forradalom	40 L
Carnegie: Napjaink problémái	40 L
Chesterton: Hagyományok és hazugságok	40 L
Finot: A boldogság tudománya	53 L
Mecsnikov: Optimista világnézet	40 L
Ostwald: Feltalálok, felfedezők	35 L
Woodrow Wilson: Az uj szabadság	40 L
Schmidt: A relativitások tanának világszemlélete	40 L
Salló Tamás: Nincs más megoldás	40 L
Műszaki könyvek:	
Horváth László: A rádióamatőr kézikönyve	170 L
Török Elemér: A rádió kézikönyve	136 L
Molnár János: Gyakorlati rádiókönyv	136 L
Balog Artur: Rádió-Telefón	81 L
Balog Artur: Rádiókészülékek szerelése II. rész	136 L
Rátkai Endre: Lánghegesztés és vágás	80 L
Morvai: Villamosság a gyakorlatban I—V. kötet	92 L
Morvai: Cséplőgépek	20 L
Balzac: Két elbeszélés	20 L
Balzac: Ferragus	20 L
Heijermans: Ghettó, dráma	50 L
Móricz Zsigmond: Buzakalász, szindarab	50 L
Flers és Croisset: Hazatérés, vigjáték	50 L
Wachthausen: A negyvenéves asszony, szinmű	50 L
Szomory Dezső: Szaboki Zsigmond Rafael	50 L
Iuigi din San Giusto: Féde	50 L
Oszipov, Szlucsevszkij és Karazin: Elbeszélések	20 L
Kosáriné: Pityu, Ieblanck: A kivájtü, Kisbán: Az erősebb, Armont ,és Bousquer: A nagyságos asszony táncosa, összesen	99 L
Meyrink: A zöldarcu kisértet	30 L
Wagner: Beethoven	58 L
Brandes: Anatole France	58 L
Operaismertetők:	
Mozart: Figaró lakodalma	34 L
Leoncavallo: Bajazzok	34 L
Poldini: Farsangi lakodalom	34 L
Erkel: Hunyadi László	34 L

Kaphatók az „UJ KELET" könyvosztályában

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg és aportóköltség (pénz, vagy bélyeg) előzetes beküldése után szállitunk.

Szinház—Mozi

— **Hangverseny.** A zenekonzervatórium növendékeinek f. hó 7-re (csütörtök) tervezett hangversenye két napi halasztást szenved, vagyis f. hó 9-én, szombaton este fél kilenc órai kezdettel lesz megtartva a róm. kat. gimnázium disztermében, Weidl Antal kiváló karmester vezényletével. A hangverseny keretében Salamon Etelka zenekonzervatóriumi hegedütanárnő növendékei szerepelnek. Külön érdekessége az estnek László Ilma budapesti hegedümüvésznő fellépése. A fiatal, tehetséges hegedümüvésznő Beethoven F-dur románcát játssza zenekari kiséretel, valamint Mendelssohn E-moll koncertjét. László Ilma vendégszereplése elé — akit a rádióból már jól ismer Erdély közönsége — nagy érdeklődéssel tekintenek zenei körökben.

Román Opera müsora

Péntek, május 8: Szevillai borbély. (V. Chicideanu fellépésével.)
Vasárnap, május 10 (délután): Népünnepély.
Hétfő, május 11: Rigoletto. (V. Chicideanu fellépésével.)
Szerda, május 13: A windsori vig nők.

A MAGYAR SZINHAZ MOZI MÜSORA

Csütörtökön d. u. 3, 5 és 7 órakor: Talu, Észak csalogánya. (Hatalmas hangos filmdráma, egy eszkimó hős és egy fehér asszony harca a szerelemmel és a halállal. Rendezte: Allan Dwan. A főszerepekben: Leone Ulric, Robert Frazer, El. Brendel. Ezenkivül hangos kisérő müsor és a legujabb hangos Fox-hiradó.
Csütörtök este 9: Jabotinsky-előadás.

Este kilenckor is mozielőadások vannak a Magyar Szinházban!

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZÉPEURÓPAI

Csütörtök, május 7.

Bukarest. 12: Grammofón. 12.30: Hirek. Időjelzés. 16: Zenekar. 18: Rádióegyetem 19: Grammofón. 19.30: Angol lecke. 20: Tenorének. 20: Szimf. hangv. Weber, Beethoven, Wagner müvei. 21.45: Hirek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hirek. 12.05: Hangv. 12.25: Hirek. 1: Pontos időjelzés, időjárás, 2.25: Hirek. 4: Szabadegyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárás. 5.10: A földmüvelésügyi minisztérium előadássorozata. 6: Hangv. 7.20: Angol nyelvoktatás. 7.50: Előadás. 8: „Mit nyujt Budapest a Nemzetközi Vásár látogatóinak. 8.30: Opera és operettrészletek. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hirek. 10.15: Francia nyelvü előadás. Majd: Cigányzene.

Bécs. 20.40: Szimf. hangv. Mendelssohn, Mozart, Csajkovszkij, Schumann, Berlioz müvei.

Berlin. 19.30: Tánczene.
Breslau. 22.40: Tánczene.
Frankfurt. 20.15: Operák.
Varsó. 20.30: Népszerü zene.
Kattowic. 23.10: Operett.
Poznan. 20.30: Szólisták hangv.
Milánó. 20: Operett.
Róma. 20.40: Hangv.
Prága. 21: Operaest. Smetana, Dvorak, Mozart, Wagner, Strauss müvei.
Pozsony. 17.50: Szórakoztató zene.
Brünn. 20.10: Rádiózenekar.
Osló. 20.30: Orgona.
Stockholm. 19.50: Szólisták hangversenye. Beethoven, Pergolesi, Liszt müveiből.
Toulouse. 21.45: Hegedüjáték. 23: Könnyü zene.

Péntek, május 8.

Bukarset. 12: Grammofón. 16: Zenekar. 19: Szinházi csevegés. 19.30: Grammofón. 20: Hegedühangv. 20.30: Előadás. 20.45: Sztravinszkij-est. 22: Hirek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hirek. — 12.05: Szalónzenekar. 12.25: Hirek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hirek. 4: Mesedélután. 4.45: Pontos időjelzés, időjáárs, hirek. 5: Novellák. 5.25: Hangv. 6.25: Amatőrposta. 7.10: Felolvasás. — 7.35: Cigányzene. 8.35: Előadás a Studióból. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hirek, majd cigányzene.

Bécs. 20: Vigopera.
Berlin. 21.25: Karének.
Breslau. 20.30: Filharmónikus hangv. Haydn, Dvorak müvei.
Varsó, Kattowic. 20.30: Filharmónikus hangv. Mozart, Brahms, Kazure müvei.
Riga. 19.30: Kálmán: Bajadér cimü operettje.
Milánó. 22.10: Operettrészletek.
Róma. 21.05: Szimf. hangv. Weber, Wagner, Zandonay müvei.
Toulouse. 23: Operadalok. 23.30: Harmonika, müdalok.
Osló. 20: Oratórium. Magán- és karének, filharmónikus hangv.
Stockholm. 21.45: Szórakoztató zene.
Ljubljana. 20.30: Rádiózenekar.
London. 21: Hangv.
Prága. 21: Rádiózenekar.
Pozsony. 17.40: Magyar óra.
Brünn. 17.40: Ifjusági zene. 21: Hangverseny.
Bern. 21.30: Puccini-est.

Soha

nem volt még ilyen nagymérvü árleszállitás a piacon

Atheneaum olcsó könyvei

Barbusse: Erő, füzve	68 lej
A. France: Hátrahagyot irásai füzve ,	34 lej
Heltai: Irók, szinésznők	68 lej
Thackeray: Titmarsch	34 lej
Mihály E.: Az autók elektromos felszerelése	170 lej
Szalay László: Mihály bácsi 194 oldal	51 lej
Blasco Ibanez: Mindenki asszonya 288 oldal	68 lej
Blasco Ibanez: A meghóditott tenger 300 oldal	68 lej
Emil Zola: Tiérése Raquin 284 oldal	68 lej
René Benjámin: Egy regényes élet 364 oldal	68 lej
Dos Passos: Newyork regénye oldalon, 2 kötet	102 lej
Bainville: Franciaország története 488 oldal, 2 kötet	102 lej
Ady Endre: A minden-titok versei	68 lej
Ady Endre: Uj versek	68 lej
Ady Endre: Illés szekerén	68 lej
Ady Endre: Szeretném ha szeretnének	68 lej
Ady Endre: A magunk szerelme	68 lej
Ady Endre: Ki látott engem	68 lej
Ady antológia 264 oldal, 284 vers	156 lej

Kapható:

Uj Kelet könyvosztályában

Vidékre utánvéttel vagy az összeg előzetes beküldése mellett szállitunk.

Apro hirdetések

Önállóan dolgozó varrólleányok felvétetnek. Cim a kiadóban.

FIATAL kiscsaládu מלמד vagy שמש esetleg משגיח állást keres, kis fizetéssel. Lebovits Hermann Halmeu, jud. Satmar.

Fényképészeti müterem megyeszékhelyen, elsőrendü berendezéssel, sürgősen eladó. „Elsőrendü" jeligén a kiadóban.

Kiadó bolthelyiség lakással, továbbá modern kisebb-nagyobb raktárhelyiségek. Értekezhetni Bognár és Szántónál, Regele Ferdinand 70.

Zsidó szakácsnő, több évi gyakorlattal, vegetárius konyha vezetésére is vállalkozik, házvezetőnőnek ,vagy fürdőhelyek konyhájának, vendéglőknek vezetésére ajánlkozik, szerény igényekkel. Leveleket Cluj, Teleki u. 7. szám alá kér, Schreiber Dávid ur cimén.

Fraternitas Könyv- és Lapkiadó R.-T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. — Telefon 9-77.